

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИЧКИ ПЕДАГОШКИ ЗАВОД

Милоша Обилића 39 Бањалука, Тел/факс 051/430-110, 430-100; e-mail: pedagoski.zavod@rpz-rs.org

ЗБИРКА ЗАДАТАКА ИЗ
МАТЕМАТИКЕ

ЗА МАЛУ МАТУРУ

НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

ЗА ШКОЛСКУ 2020/2021. ГОДИНУ

САДРЖАЈ

Увод	3
Програм распоређен по областима	4
Шта су образовни стандарди	7
ОСНОВНИ НИВО	8
Бројеви и операције	8
Једначине и неједначине	15
Функције и пропорције	18
Геометрија	24
Средњи ниво	33
Бројеви и операције	33
Једначине и неједначине	39
Функције и пропорције	41
Геометрија	45
Напредни ниво	55
Бројеви и операције	55
Једначине и неједначине	60
Функције и пропорције	64
Геометрија	69
Рјешења	80

Увод

Поштовани ученици!

Пред вама је Збирка задатака из математике која је намијењена вјежбању и припремању за малу матуру из математике на крају основног васпитања и образовања.

Мала матура се проводи у складу са Законом о основном васпитању и образовању. Ове активности, а посебно добијени подаци о нивоу постигнућа, ће бити подстицај наставницима да побољшају подучавање и наставу, а ученицима да постижу боље резултате, што ће, свакако, утицати на подизање квалитета образовања.

Задаци у збирци произилазе из наставног програма за математику и исхода учења садржаних у програму који се могу провјерити низом задатака објективног типа, а разврстани су у сљедећа подручја: Бројеви и операције, Једначине и неједначине, Функције и пропорције и Геометрија. У свакој наведеној области задаци су распоређени и према сложености захтјева на задатке **основног, средњег и напредног нивоа**.

У Збирци се налазе задаци различитих типова: вишеструког избора, алтернативног избора (типа тачно-нетачно, да-не), допуњавања, повезивања, кратких одговора и продужених одговора (задаци код којих је потребно додатно рачунање тј. приказати поступак којим се дошло до рјешења) .

Низ задатака који ћете рјешавати на малој матури садржи задатке којима се испитује оствареност исхода учења на сва три нивоа, основном, средњем и високом. Провјеравање остварености исхода учења вршиће се низом задатака објективног типа, тј. задатака код којих је тачан одговор прецизно одређен и који се могу објективно вредновати.

У овој збирци се налазе задаци који ће вам помоћи да постигнете што бољи резултат на малој матури.

Желимо вам срећан и успјешан рад!

Програм распоређен по областима:

БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ

Ученик треба да :

1. представља цијеле, рационалне и реалне бројеве на бројној оси, упоређује бројеве, одређује припадност одговарајућем скупу бројева (N, Z, Q, R), те их међусобно разликује;
2. одређује апсолутну вриједност цијелог, рационалног и реалног броја;
3. преводи/претвара/ разломке у децималне бројеве и обрнуто;
4. препознаје и примјењује правила за дјелљивост бројева са 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 15;
5. раставља природне бројеве на просте факторе, одређује највећи заједнички дјелилац и најмањи заједнички садржилац природних бројева и разликује просте и сложене бројеве као и узајамно просте бројеве;
6. разликује рационалне и ирационалне бројеве;
7. сабира, одузима, множи и дијели (са остатком) цијеле бројеве, сабира, одузима, множи и дијели у скупу рационалних бројева (у оба записа), сабира, одузима, множи и дијели реалне бројеве;
8. користи особине рачунских операција (комутативност, асоцијативност, дистрибутивност, ред рачунских операција, ослобађање заграда);
9. формира бројни израз који одговара датој проблемској ситуацији и рјешава проблемски задатак који се своди на рјешавање бројног израза;
10. израчуна бројну вриједност цијелог алгебарског израза;
11. разликује појам степена с природним експонентом и примјењује правила рачунања са степенима;
12. квадрира бином, уочава и раставља разлику квадрата.

ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ

Ученик треба да:

1. разликује једначину и једнакост и појам рјешења линеарне једначине;
2. испитује еквивалентност једначина;
3. алгебарски рјешава линеарне једначине (са и без заграда);
4. рјешава једначине облика $|x + a| = b$, $b \geq 0$; a, b реални бројеви;
5. примијени линеарне једначине на рјешавање практичних проблема;
6. разумије појам другог коријена; рјешава једначину облика $x^2 = a$, $a \geq 0$;
7. разликује неједнакост и неједначину као и појам рјешења линеарне неједначине;
8. рјешава једноставне линеарне неједначине и неједначине са заградама;
9. графички прикаже скуп рјешења једне линеарне једначине с двије непознате;
10. испитује еквивалентност система линеарних једначина с двије непознате;
11. рјешава системе двије линеарне једначине с двије непознате методом супституције;
12. рјешава системе двије линеарне једначине с двије непознате методом супротних коефицијената;
13. примјењује системе од двије линеарне једначине с двије непознате на рјешавање проблемске ситуације;
14. графички рјешава системе од двије линеарне једначине с двије непознате.

ФУНКЦИЈЕ И ПРОПОРЦИЈЕ

Ученик треба да :

1. познаје правоугли Декартов координатни систем, прикаже тачке у координатној равни и прочита координате задане тачке;
2. представи табеларно и графички функцију директне пропорционалности $y = kx$ у координатном систему;
3. представи табеларно и графички функцију обрнуте пропорционалности $y = \frac{k}{x}$, $x \neq 0$ у координатном систему;
4. примјењује функцију директне и обрнуте пропорционалности у рјешавању практичних проблема и рјешава практичне задатке у којима се појављују директно и обрнуто пропорционалне величине;
5. разумије појам омјера (размјере) и пропорције, основна својства пропорције и рачуна непознати члан пропорције;
6. разумије појам линеарне функције $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = kx + n$, те рачуна вриједност функције за дате вриједности промјенљиве x ;
7. табеларно и графички представља линеарну функцију;
8. одреди нулу и знак линеарне функције и разумије везу између тока функције и коефицијента правца;
9. примијени линеарну функцију у рјешавању разних задатака из свакодневног живота.

ГЕОМЕТРИЈА

Ученик треба да:

1. конструише симетралу угла и угао подударан датом углу;
2. конструише збир, односно разлику два дата угла;
3. сабира, одузима и множи природним бројем мјере углова, те претвара мање у веће и обрнуто;
4. разликује врсте троуглова према угловима;
5. разликује врсте троуглова према страницама;
6. примјењује особине унутрашњих и спољашњих углова у троуглу;
7. примјењује однос страница у троуглу и однос страница и углова троугла;
8. разликује висину, тежишницу, симетралу угла и симетралу странице троугла;
9. разликује значајне тачке троугла и примјењује њихове особине;
10. рачуна обим и површину троугла и користи одговарајуће мјере;
11. примјеном Питагорине теореме рјешава правоугли троугао;
12. примјењује Питагорину теорему у једнаокраком и једнакостраничном троуглу;
13. разликује врсте четвороуглова и њихове особине (паралелограм, ромб, трапез, делтоид);
14. примјењује особине унутрашњих углова наведених четвороуглова;
15. рачуна обим и површину четвороуглова и користи одговарајуће мјере;
16. примјењује Питагорину теорему на квадрат, правоугаоник, ромб и трапез;
17. разликује унутрашњу и вањску област кружнице и примјењује дефиницију кружнице, односно круга;
18. препознаје међусобни однос кружнице и праве и међусобни однос двије кружнице;

19. разликује тетиву, тангенту, сјечицу, кружни лук, централни и периферни угао и примјењује односе између тетиве, кружног лука, централног и периферног угла;
20. рачуна обим и површину круга и користи одговарајуће мјере;
21. примјењује подударност и сличност троуглова;
22. одреди међусобни положај тачке, праве и равни;
23. препознаје ортогоналну пројекцију тачке, дужи и праве на раван;
24. препознаје, именује и обиљежава геометријска тијела и њихове елементе;
25. рачуна површину геометријских тијела и користи одговарајуће мјерне јединице;
26. рачуна запремину геометријских тијела и користи одговарајуће мјерне јединице.

Шта су образовни стандарди?

Стандарди представљају суштинска знања, вјештине и умјења које ученици треба да посједују на крају одређеног циклуса образовања.

Стандарди обликују најважније захтјеве школског учења и наставе и исказују их као исходе видљиве у понашању и расуђивању ученика. Преко стандарда се образовни циљеви и задаци преводе на много конкретнији језик који описује постигнућа ученика, стечена знања, вјештине и умјења.

Основна карактеристика образовних стандарда је то што су дефинисани у терминима мјерљивог понашања ученика. Успостављање и унапређење стандарда је континуиран процес, тијесно повезан са промјенама положаја и улоге образовања у друштву. Образовни стандарди за крај обавезног/основног образовања су постављени на три нивоа постигнућа:

Основни ниво: Ученик влада појмовима бар у смислу њиховог разликовања на класи одговарајућих примјера и распознаје и користи одговарајуће термине и ознаке. Уз помоћ интерпретација (сликом, одговарајућим примјерима и сл.) способан је за основно оперисање. Очекује се да ће скоро сви ученици, а најмање 80% њих постићи овај ниво.

Средњи ниво: Ученик влада појмовима тако што је оспособљен да сам издваја одговарајуће примјере и зна да истиче њихова карактеристична својства. Оперире са њиховим назнакама по правилима која процедурално изражава (тачно рачуна, правилно их представља и сл.) и притом има виши степен рачунске увјежбаности. Очекује се да ће око 50% ученика постићи овај ниво.

Напредни ниво: Ученик потпуно влада појмовима, оперире са њима по прихваћеним правилима која умије да исказује вербално (тј. путем природног језика) и симболички. Разумије хијерархију која успоставља односе међу појмовима по степену њихове апстрактности, умије да закључује на основи претпоставки које су формално исказане (разумије и сам изводи неке једноставније доказе) и достиже високи степен аутоматског извођења операција. Очекује се да ће око 25% ученика постићи овај ниво.

ОСНОВНИ НИВО

Бројеви и операције

Задаци:

1. У табели су дати подаци преузети са сајта Републичког завода за статистику Републике Српске.

7. ИЗВОЗ И УВОЗ ПРЕМА ЕКОНОМСКИМ ГРУПАЦИЈАМА ЗЕМАЉА EXPORT AND IMPORT BY ECONOMIC CLASSIFICATION OF COUNTRIES

хиљ. КМ/ thous. КМ

	Извоз Export			Увоз Import			Структура Structure		
	I-XI 2018	I-XI 2019	индекс index	I-XI 2018	I-XI 2019	индекс index	извоз export	увоз import	
			$\frac{I-XI\ 2019}{I-XI\ 2018}$			$\frac{I-XI\ 2019}{I-XI\ 2018}$	I-XI 2019	I-XI 2019	
УКУПНО	3 457 045	3 324 316	96,2	4 832 680	4 374 946	90,5	100,0	100,0	TOTAL
Земље ЕУ-28	2 533 081	2 445 413	96,5	2 415 853	2 515 535	104,1	73,6	57,5	EU-28 countries
Земље ЕФТА	96 089	129 953	135,2	25 740	26 043	101,2	3,9	0,6	EFTA countries
Остале развијене земље	56 231	48 881	86,9	223 765	220 544	98,6	1,5	5,0	Other developed countries
Земље СЕФТА	667 443	617 968	92,6	898 905	904 680	100,6	18,6	20,7	CEFTA countries
Остале земље у развоју	88 984	73 363	82,4	1 259 216	703 654	55,9	2,2	16,1	Other developing countries
Нераспоређено	15 216	8 738	57,4	9 201	4 490	48,8	0,3	0,1	Unclassified

Напиши словима сљедеће податке из табеле (подаци су дати у хиљадама КМ):

а) Извоз у земље ЕУ–28 у периоду I-XI 2019 износио је _____ КМ.

б) Увоз из земаља СЕФТА у периоду I-XI 2019 износио је _____ КМ.

в) Структура извоза у земље ЕФТА у периоду I-XI 2019 износила је _____.

2. Како се записује број два цијела и пет хиљадитих ?
Заокружи слово испред тачног одговора!

а) 2,5000

б) 2,0500

в) 2,0050

г) 2,0005

3.	<p>Који од датих бројева има на мјесту стотина хиљада цифру 7? Заокружи слово испред тачног одговора!</p> <p>а) 457 032 б) 751 951 в) 4 289 726 г) 9 574 235</p>
4.	<p>Зокружи слово испред тачаног дговора! Трећина броја 216 је:</p> <p>а) 81 б) 52 в) 72 г) 84</p>
5.	<p>Запиши цифрама број тридесет пет хиљада пет? Одговор: _____</p>
6.	<p>Запиши цифрама број четрнаест цијелих и тридесет пет хиљадитих? Одговор: _____</p>
7.	<p>Којим се цифрама завршава број који је дјељив бројем 2? Одговор: _____</p>
8.	<p>Којим се цифрама завршава број који је дјељив бројем 5? Одговор : _____</p>
9.	<p>Који од датих бројева је дјељив са 2? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) 4567 б) 4309 в) 3358 г) 8715</p>
10.	<p>Које се све цифре могу написати умјесто * у броју 678* да би он био дјељив са 5? Умјесто * може се написати једна од следећих цифара: _____.</p>
11.	<p>Који од датих бројева је дјељив са 5? Заокружи слово испред тачног одговора!</p> <p>а) 4534 б) 4305 в) 1267 г) 7514</p>
12.	<p>Коју од датих цифара треба уписати броју 784_6 умјесто _ да се добије број дјељив са 3? Заокружи слово испред тачног одговора!</p> <p>а) 0 б) 1 в) 2 г) 3.</p>
13.	<p>Које се све цифре могу написати умјесто * у броју 36*9 да би он био дјељив са 3? Умјесто * може се написати једна од следећих цифара: _____.</p>

14. Који од датих бројева је једнак са бројем $\frac{12}{5}$?
 Заокружи слово испред тачног одговора!

а) $1\frac{1}{5}$ б) $1\frac{2}{5}$ в) $2\frac{1}{5}$ г) $2\frac{2}{5}$

15. Апсолутна вриједност броја -3 је _____, а апсолутна вриједност броја 3 је _____.
 Допуни реченицу!

16. Напиши скуп свих дјелилаца броја 15.
 _____.

17. Напиши скуп свих дјелилаца броја 36.
 _____.

18. Напиши скуп свих цифара које могу замјенити * тако да четвороцифрени број 300* буде дјелив са 9.
 _____.

19. Заокружи ДА ако је тврђење тачно или НЕ ако је тврђење нетачно.

а)	Број 12034 је дјелив са 3.	ДА	НЕ
б)	Број 10235 је дјелив са 5.	ДА	НЕ
в)	Број 12303 је дјелив са 9.	ДА	НЕ
г)	Број 12300 је дјелив са 100.	ДА	НЕ

20. Допуни табелу:

A	$-a$	$ a $
10		
-20		

21. Заокружи ДА ако је тврђење тачно или НЕ ако је тврђење нетачно.

а)	$ -5 = -5$	ДА	НЕ
б)	$ 6 = 6$	ДА	НЕ
в)	$ -7 = 7$	ДА	НЕ

22. Сљедеће бројеве напиши у облику децималног записа:

а) $\frac{7}{100} =$ _____ б) $\frac{3}{10} =$ _____ в) $\frac{11}{10000} =$ _____

31.	Израчунај: а) $-8 \cdot (+12) =$ в) $20 \cdot (-10) =$	б) $-1 \cdot (-1) =$ г) $-700 \cdot 0 =$
------------	--	---

32.	Израчунај: а) $-81 : (-3) =$ в) $+22 : (-11) =$	б) $-144 : (+12) =$ г) $0 : (-65) =$
------------	---	---

33.	Израчунај. а) $4,2 : 7 =$ в) $2,09 + 3,47 =$	б) $0,8 \cdot 4,9 =$ г) $2,09 - 3,47 =$
------------	--	--

34.	Заокружи слово испред израза чија је вриједност 0,0044. а) $0,2 + 0,22$ б) $0,22 + 0,0022$ в) $0,2 \cdot 0,022$ г) $0,22 \cdot 0,2$
------------	--

35.	Заокружи слово Т ако је једнакост тачна или Н ако је једнакост нетачна. а) $-12,41 + 4,36 = -8,05$ Т Н б) $6,25 - 13,864 = 7,614$ Т Н в) $-17 + 7,25 = -10,25$ Т Н г) $0,3 \cdot (-0,5) = -0,15$ Т Н д) $0,24 : 0,3 = 0,08$ Т Н
------------	---

36.	Заокружи слово испред тачног одговора. Вриједност израза $\frac{1}{9} + \frac{2}{9} + \frac{3}{9} + \frac{4}{9} + \frac{5}{9} + \frac{6}{9} + \frac{7}{9} + \frac{8}{9}$ једнака је: а) $\frac{9}{36}$ б) $\frac{36}{9}$ в) $\frac{18}{9}$ г) $\frac{36}{72}$
------------	---

37.	Израчунај: $\frac{1}{13} - \frac{2}{13} + \frac{3}{13} - \frac{4}{13} + \frac{5}{13} - \frac{6}{13} =$
------------	--

38.	Израчунај на најлакши начин. $4\ 986 + 7\ 284 + 1\ 014 + 2\ 716 =$
------------	---

39.	Користећи дистрибутивност множења израчунај. $235 \cdot 42 + 235 \cdot 58 =$
------------	---

40.	<p>Примјеном својстава рачунских операција, ријешите следеће задатке:</p> <p>а) $11,5 + 2,71 - 1,5 =$ б) $2 \cdot 7,23 - 2 \cdot 2,23 =$ в) $11 : 5 + 9 : 5 =$</p>												
41.	<p>Израчунајте вриједности следећих израза:</p> <p>а) $17 - 3 \cdot 5 - 2 =$ б) $10 \cdot 2 - 15 : 5 - 16 =$ в) $(7 + 8 - 9) : 3 - 18 : 3 =$ г) $(17,2 - 15,2) : 2 + 15,5 : 5 =$</p>												
42.	<p>Израчунајте:</p> <p>а) $\frac{3}{13} + \frac{6}{13} =$ б) $\frac{5}{7} - \frac{2}{7} =$ в) $\frac{1}{5} + \frac{1}{5} =$ г) $\frac{3}{5} - \frac{3}{5} =$</p>												
43.	<p>Повежите изразе са њиховом вриједношћу.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tbody> <tr> <td style="width: 50%;">$-5 - 6 = \bullet$</td> <td style="width: 50%;">$\bullet - 1$</td> </tr> <tr> <td>$-8 + 20 = \bullet$</td> <td>$\bullet 1$</td> </tr> <tr> <td>$21 - 22 = \bullet$</td> <td>$\bullet - 11$</td> </tr> <tr> <td>$-5 + 6 = \bullet$</td> <td>$\bullet - 12$</td> </tr> <tr> <td>$-22 + 10 = \bullet$</td> <td>$\bullet 12$</td> </tr> </tbody> </table>	$-5 - 6 = \bullet$	$\bullet - 1$	$-8 + 20 = \bullet$	$\bullet 1$	$21 - 22 = \bullet$	$\bullet - 11$	$-5 + 6 = \bullet$	$\bullet - 12$	$-22 + 10 = \bullet$	$\bullet 12$		
$-5 - 6 = \bullet$	$\bullet - 1$												
$-8 + 20 = \bullet$	$\bullet 1$												
$21 - 22 = \bullet$	$\bullet - 11$												
$-5 + 6 = \bullet$	$\bullet - 12$												
$-22 + 10 = \bullet$	$\bullet 12$												
44.	<p>Заокружите ДА ако је тврђење тачно или НЕ ако је тврђење нетачно.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tbody> <tr> <td style="width: 33%;">а) $(-1)^2 = -1$</td> <td style="width: 33%;">ДА</td> <td style="width: 33%;">НЕ</td> </tr> <tr> <td>б) $2^3 = 6$</td> <td>ДА</td> <td>НЕ</td> </tr> <tr> <td>в) $9^0 = 0$</td> <td>ДА</td> <td>НЕ</td> </tr> <tr> <td>г) $(-5)^2 = 25$</td> <td>ДА</td> <td>НЕ</td> </tr> </tbody> </table>	а) $(-1)^2 = -1$	ДА	НЕ	б) $2^3 = 6$	ДА	НЕ	в) $9^0 = 0$	ДА	НЕ	г) $(-5)^2 = 25$	ДА	НЕ
а) $(-1)^2 = -1$	ДА	НЕ											
б) $2^3 = 6$	ДА	НЕ											
в) $9^0 = 0$	ДА	НЕ											
г) $(-5)^2 = 25$	ДА	НЕ											
45.	<p>Израчунајте:</p> <p>а) $\left(\frac{2}{3}\right)^3 =$ б) $\frac{2^3}{3} =$ в) $\left(-1\frac{3}{4}\right)^2 =$</p>												
46.	<p>Израчунајте вриједност израза А.</p> $A = \frac{3}{5} + \frac{(-3)^2}{5} + \frac{(-3)^3}{5} = ?$												
47.	<p>Од 560 ученика VI, VII и VIII разреда, позоришну представу „Том Сојер“ није гледала седмина ученика. Који број ученика није гледао представу? Заокружите слово испред тачног одговора.</p> <p>а) 50 б) 80 в) 56 г) 85</p>												

48.	Заокружи слово испред тачног одговора. Вриједност степена $(0,4)^2$ је:
	а) 0,08 б) 0,8 в) 0,016 г) 0,16

49.	Повежи изразе са одговарајућом вриједношћу.
	-3^2 • • 3 $\frac{3}{4} + \frac{9}{4}$ • • - 9 $0,34 - 1,34$ • • 1 $(-1)^{22}$ • • - 1

50.	Израчунај.
	а) $2^2 \cdot 2 =$ б) $2^5 - 3^4 =$ в) $3^5 : 3^2 =$ г) $3^4 + 2^6 =$

51.	Заокружи слово испред тачног одговора. Производ $4^{10} \cdot 4^2$ једнак је:
	а) 4^5 б) 4^8 в) 4^{12} г) 4^{20}

52.	Повежи изразе са одговарајућим вриједностима!
	$3^3 \cdot 3^2$ • • 3^{15} $3^{13} : 3^2$ • • 3^5 $(3^2)^3$ • • 3^6 $3^3 \cdot 3^{12}$ • • 3^{11} $3^8 : 3^3$ • • 3^5

53.	Израчунај вриједност израза: $1,8 + 0,2 \cdot (2,25 - 1,2) =$
------------	--

54.	Од броја 138,5 одузми број - 16,82. Резултат одузимања је број _____.
------------	--

55.	Сања је отишла на пијацу да купи воће. Цијене воћа дате су у табели. Колико је новца Сања потрошила ако је купила 3 kg јабука и 1 kg лимуна?								
	<table border="1"> <tr> <td>1 kg јабука</td> <td>1kg крушака</td> <td>1kg банана</td> <td>1kg лимуна</td> </tr> <tr> <td>1,50 KM</td> <td>2,30KM</td> <td>1,80 KM</td> <td>3.20 KM</td> </tr> </table>	1 kg јабука	1kg крушака	1kg банана	1kg лимуна	1,50 KM	2,30KM	1,80 KM	3.20 KM
1 kg јабука	1kg крушака	1kg банана	1kg лимуна						
1,50 KM	2,30KM	1,80 KM	3.20 KM						
	Сања је потрошила _____KM.								

56.	<p>На свјетском првенству у пливању на 50 m прсно, оборен је свјетски рекорд. Руска пливачица је за 0,02 секунде оборила свјетски рекорд. Ако је предходни свјетски рекорд био 29,80 секунди, колики је резултат постигла ова пливачица? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) 29,82sek. б) 29,78sek. в) 29,98sek. г) 31,80sek.</p>
------------	---

57.	<p>Милош иде на екскурзију у Будву. Пут и боравак коштају 320 евра и плаћа се у 8 једнаких рата. Колики износ Милош треба да уплати за прву рату ако на дан уплате 1 евро вриједи 1,956 КМ? Прикажи поступак.</p> <p>Одговор: Милош треба да уплати за прву рату _____ КМ.</p>
------------	--

58.	<p>Ивана је у седам сати ујутро видјела да је температура на термометру -7°C. На вијестима је чула да ће температура у наредних 5 сати порастати за 10°C. Колику температуру Ивана може очекивати у подне? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) 17°C б) 12°C в) 3°C г) -17°C</p>
------------	---

Једначине и неједначине

Задаци:

59.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора. Који израз представља идентитет?</p> <p>а) $4 \cdot (x - 2) = 4x + 8$ б) $4 \cdot (x - 2) = 4x - 4$ в) $4 \cdot (x - 2) = 4x - 8$ г) $4 \cdot (x - 2) = x - 8$</p>
------------	---

60.	<p>Ријешите једначине и прикажите поступак:</p> <p>а) $3 \cdot (x + 1) = -9$ б) $-5x + 3 = -12$</p>
------------	--

61.	<p>Ријешите једначине и прикажите поступак:</p> <p>а) $\frac{2}{3} - x = \frac{1}{3}$ б) $x + \frac{2}{5} = -1\frac{1}{5}$</p>
------------	---

71.	Заокружи слово испред тачног одговора. Уређени пар $(-1,2)$ је рјешење система: а) $3x - y = 5$ $x + 3y = 5$	б) $2x + y = -4$ $x + 2y = -5$	в) $x + y = 1$ $x - y = -3$
------------	--	-----------------------------------	--------------------------------

72.	Збир два броја је 20, а њихова разлика је 4. Који од наведених система описује дати проблем? Заокружи слово испред тачног одговора.			
	а) $x + y = 20$ $x = 4 - y$	б) $x + y = 20$ $x = 4 + y$	в) $x + y = 20$ $x = y - 4$	г) $x + y = 20$ $x = -4 - y$

73.	Провјери који од наведених бројева су рјешења неједначина. Заокружи слово испред тачног одговора.		
	1) $x + 4 \leq -3$	2) $3x + 2 > 8$	3) $2x - 7 \geq 5$
	а) $x \leq -1$	а) $x > 2$	а) $x \geq -6$
	б) $x < -1$	б) $x \geq 2$	б) $x \geq 6$
	в) $x < -7$	в) $x < 2$	в) $x < 3$
	г) $x \leq -7$	г) $x \leq 2$	г) $x \geq 2$

74.	Заокружи слово испред неједначине чијем скупу рјешења припада број 2.	
	а) $8 - 4x < 0$	б) $4x - 8 \leq 0$

75.	Заокружи слово испред неједначине чијем скупу рјешења припада број 3.	
	а) $4x - 4 \geq 8$	б) $4 - 4x > -8$

76.	Провјери да ли број -7 припада скупу рјешења неједначине и заокружи тврдњу Т (тачно), ако припада или Н (нетачно) ако не припада.	
	а) $-3 \cdot (x+1) > 3$	Т Н
	б) $4x - 3 < 1$	Т Н

77.	Ријешите неједначину: $x + 3 < 3$. Прикажи поступак.
------------	--

78.	Ријешите неједначину: $(3 - x) - 2 > 6$. Прикажи поступак.
------------	--

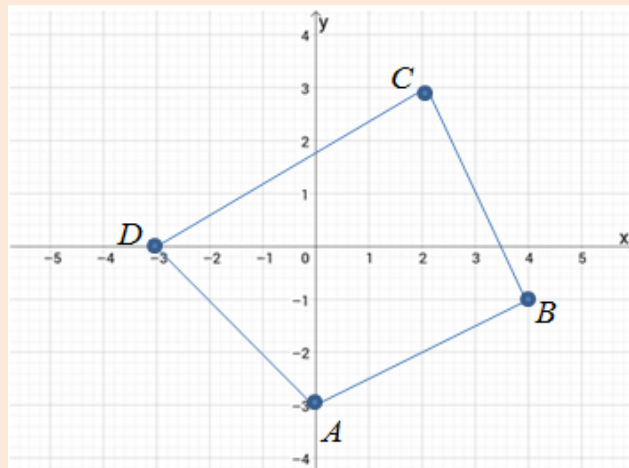
79.	Ријешите неједначину: $2 \cdot (x - 4) < 2$. Прикажи поступак.
------------	--

Функције и пропорције

Задаци:

80.

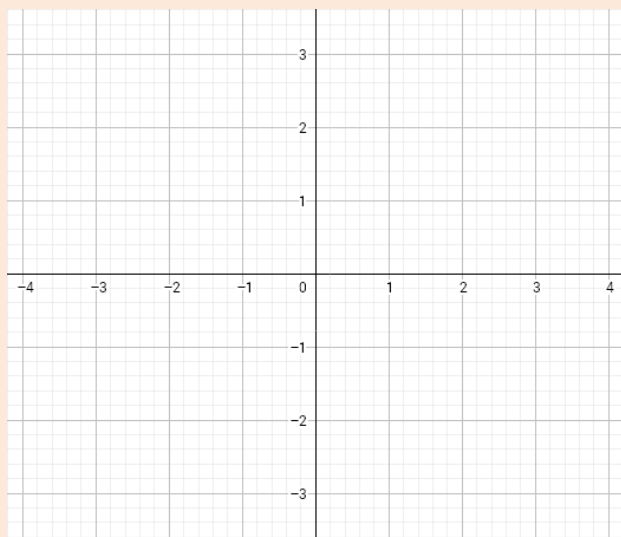
Одреди координате тјемена правоугаоника са слике.

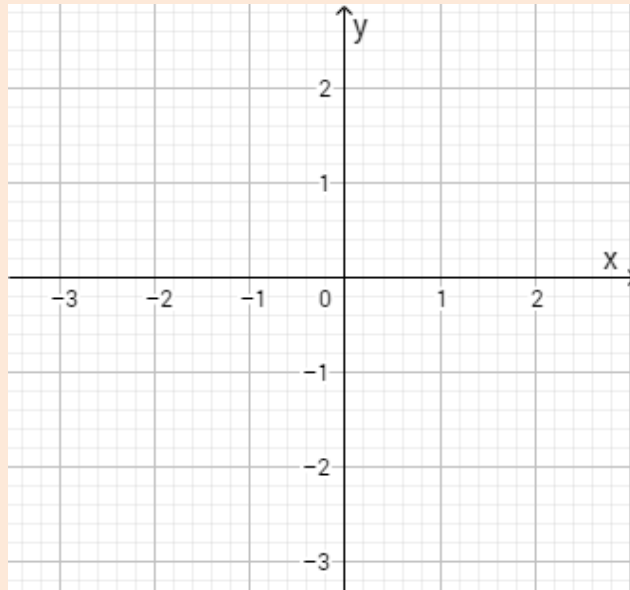
Координате тјемена су: $A(_, _)$, $B(_, _)$, $C(_, _)$ и $D(_, _)$.

81.

У координатном систему на слици означи тачке $A(-2, 3)$, $B(3, -2)$, $C(2, 3)$, $D(-1, -3)$.

82. У координатном систему у равни нацртај тачке: $A(0,-3)$, $B(-2,0)$, $C(0,0)$

83. Заокружи слово испред тачног исказа!

- а) Тачка $A(3, -3)$ припада првом квадранту.
- б) Тачка $B(3, 3)$ припада трећем квадранту.
- в) Тачка $C(-3, 3)$ припада другом квадранту.
- г) Тачка $D(-3, -3)$ припада четвртном квадранту.

84. Заокружи слово испред израза који не представља линеарну функцију:

- а) $x = 2y - 3$, б) $2x - y = 3$, в) $xy - 2 = 3$, г) $2y = 3x$.

85. Заокружи слово испред тачног одговора. Из пропорције $x : a = b : c$ добије се:

- а) $x = \frac{ab}{c}$ б) $x = \frac{ac}{b}$ в) $x = \frac{bc}{a}$ г) $x = \frac{c}{ab}$

86. Одреди x из пропорције $x : \frac{3}{5} = \frac{4}{3} : \frac{4}{5}$.

87. Заокружи слово испред тачног одговора. Ако је $ab = cd$, онда је:

- а) $a : c = b : d$, б) $b : d = c : a$, в) $c : a = d : b$, г) $d : c = b : a$.

88. Заокружи слово испред тачног одговора. Ако је $3 : 6 = 4 : x$, онда је x једнако:

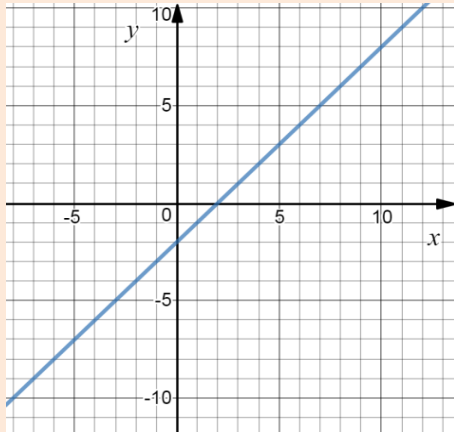
а) $\frac{1}{2}$

б) 2

в) $\frac{9}{2}$

г) 8

89. Користећи график функције на слици одговори на питања:

- а) Колико је x ако је $y = 3$?
б) Колико је y ако је $x = -1$?

Одговор:

а) $x =$ _____,

б) $y =$ _____.

90. Заокружи слово испред тачног одговора. Линеарна функција је:

а) $y = \frac{2x-3}{x}$

б) $y = x(x-1)$

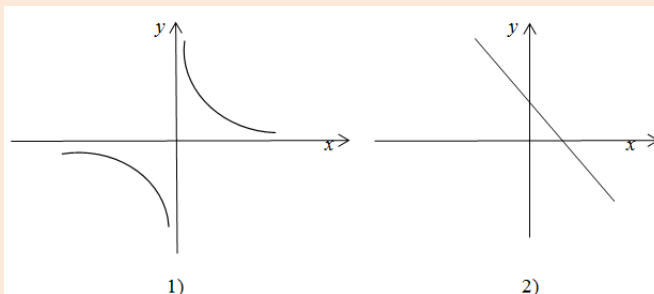
в) $y = \frac{4}{5}x - 3$

г) $y = \sqrt{x} - 1$

91. Одреди непознати члан пропорције: $\frac{x}{15} = \frac{2}{3}$. Прикажи поступак.

92. Израчунај непознати члан пропорције: $1 : 25 = x : 5$. Прикажи поступак.

93. На сликама 1) и 2) су приказани графици функција:

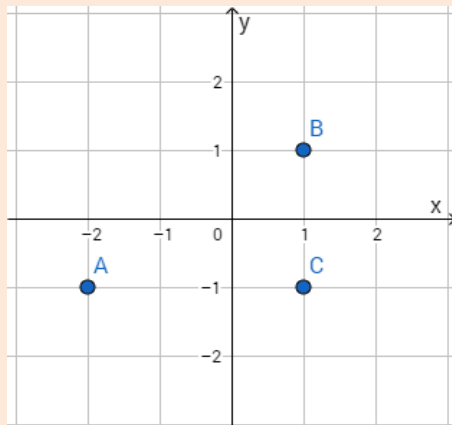

Заокружи слово испред тачног одговора.

а) График линеарне функције је приказан на слици 1).

б) График линеарне функције је приказан на слици 2).

94. Одреди координате тачака A, B и C .

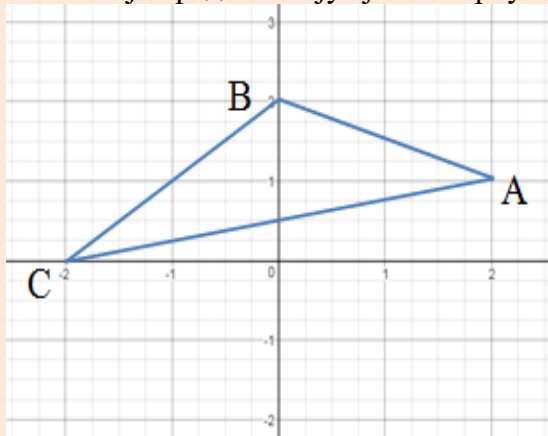
Координате тачака су:

$A(\underline{\quad}, \underline{\quad});$

$B(\underline{\quad}, \underline{\quad});$

$C(\underline{\quad}, \underline{\quad}).$

95. Напиши координате тачака које представљају тјемева троугла ABC :

Одговор: $A(\underline{\quad}, \underline{\quad})$ $B(\underline{\quad}, \underline{\quad})$ $C(\underline{\quad}, \underline{\quad})$

96. Заокружи слово испред израза који представља линеарну функцију:

а) $y = x^2 - 5$ б) $y = -3x + 2$ в) $y = x(2 - x)$ г) $y = \frac{x+3}{x-1}$

97. Одреди вриједност промјенљиве a у пропорцији $a : 4 = \frac{1}{2} : 0,1$

98. Одреди вриједност функције $y = -2x + 5$ за $x = 3$.

99.

Попуни табелу вриједности функције дате формулом $y = 3x - 2$

x	-1	0	1
y			

100.

У једном одјељењу деветог разреда има 24 ученика. Од тога 25% ученика не иде на излет. Колико ученика овог одјељења иде на излет? Прикажи поступак. Заокружи тачан одговор!

а) 6

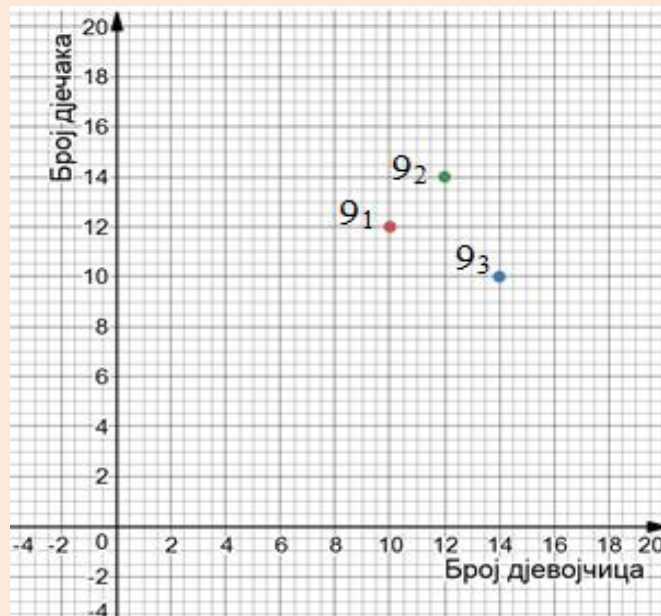
б) 12

в) 18

г) 20

101.

График приказује број дјечака и дјевојчица у три одјељења деветог разреда

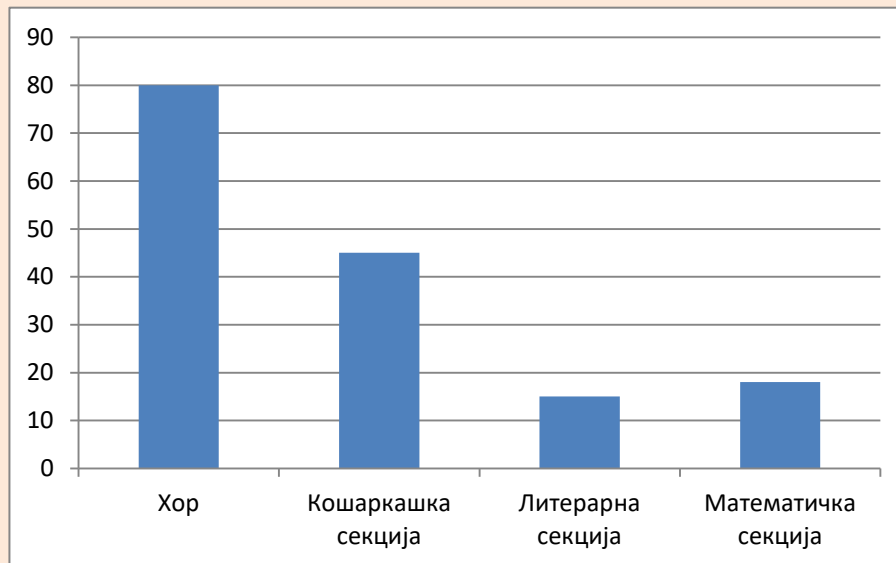
Повежи како је започето:

- Највише дјевојчица има у одјељењу •
 - Највише дјечака има у одјељењу •
 - Најмање ученика има у одјељењу •
- 91
• 92
• 93
-

102. У сљедећој табели ја дат број ученика у школским секцијама:

Секција	Број ученика
Хор	80
Кошаркашка секција	45
Литерарна секција	15
Математичка секција	12

Који од података из табеле није правилно представљен сљедећим графиканом:

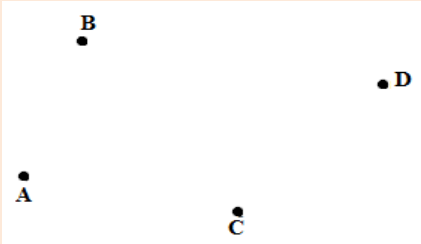
Заокружи слово испред податка који није тачно приказан:

- а) бр. ученика у хору
- б) бр. ученика у кошаркашкој секцији
- в) бр. ученика у литерарној секцији
- г) бр. ученика у математичкој секцији.

Геометрија

Задаци:

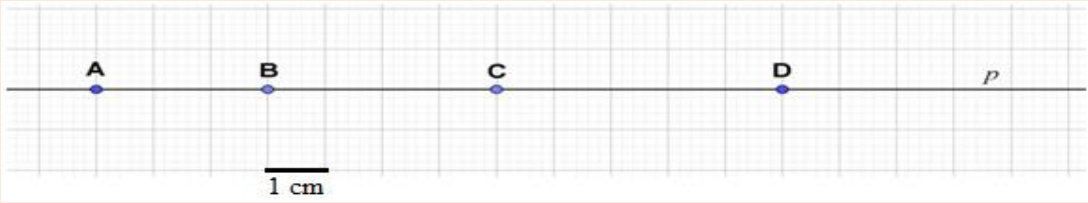
103. Дате су тачке A, B, C и D . На датој слици нацртај:

а) Праву p (B, D) б) Дуж AB в) Полуправу CD

104. Допуни реченицу.
Дуж чија је једна крајња тачка тјеме, а друга средиште супротне странице троугла називамо _____ троугла.

105. Претпостављајући да страница квадратића на слици има дужину 1cm запиши које дужи на правој p имају наведену дужину:

Дуж дужине 3cm је дуж _____ .
 Дуж дужине 4cm је дуж _____ .
 Дуж дужине 5cm је дуж _____ .
 Дуж дужине 7cm је дуж _____ .
 Дуж дужине 9cm је дуж _____ .

106. Заокружи Т ако је тврђење тачно или Н ако је тврђење нетачно.

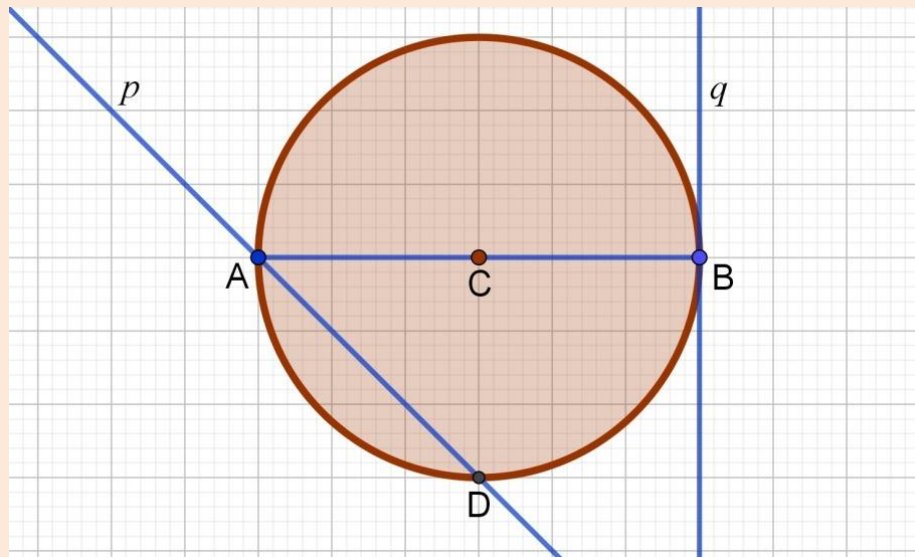
а) Сваки једнакостранични троугао је једнакокраки	Т	Н
б) Све странице једнакостраничног троугла су једнаке	Т	Н
в) Правоугли троугао има тачно два оштра угла	Т	Н
г) Постоји правоугли троугао чије су све странице једнаке	Т	Н
д) Тупоугли троугао има тачно један тупи угао	Т	Н
ђ) Сваки квадрат је правоугаоник	Т	Н

107.	<p>Допуни реченице тако да добијеш тачно тврђење:</p> <p>а) Када правом углу додамо оштар угао добије се _____ угао.</p> <p>б) Када опруженом углу додамо оштар угао добије се _____ угао.</p> <p>в) Када од правога угла одуземо оштар угао добије се _____ угао.</p> <p>г) Када од опруженог угла одуземо оштар угао добије се _____ угао.</p> <p>д) Када од опруженог угла одуземо туп угао добије се _____ угао.</p>
-------------	--

108.	<p>Допуни реченице тако да добијеш тачно тврђење:</p> <p>а) Центар описане кружнице код троугла се налази на пресјеку _____</p> <p>б) Центар уписане кружнице код троугла се налази на пресјеку _____</p> <p>в) Тежиште троугла се налази на пресјеку _____</p> <p>г) Ортоцентар троугла се налази на пресјеку _____</p>
-------------	--

109.	<p>Помоћу слике допуни сљедеће реченице:</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>а) Тачке које припадају кружници су: _____;</p> <p>б) Тачке које припадају унутрашњој области круга су: _____;</p> <p>в) Тачке које не припадају кругу су: _____;</p>
-------------	--

110. Гледајући слику допуни реченице:

- а) Права p је _____ кружнице.
 б) Права q је _____ кружнице.
 в) Дуж AC је _____ кружнице.
 г) Дуж AD је _____ кружнице.

111. Именуј врсту троугла према величини унутрашњих углова, ако су његови унутрашњи углови:

УГЛОВИ	$90^\circ, 43^\circ, 47^\circ$	$80^\circ, 49^\circ, 51^\circ$	$130^\circ, 25^\circ, 25^\circ$
ВРСТА ТРОУГЛА (према величини унутрашњих углова)			

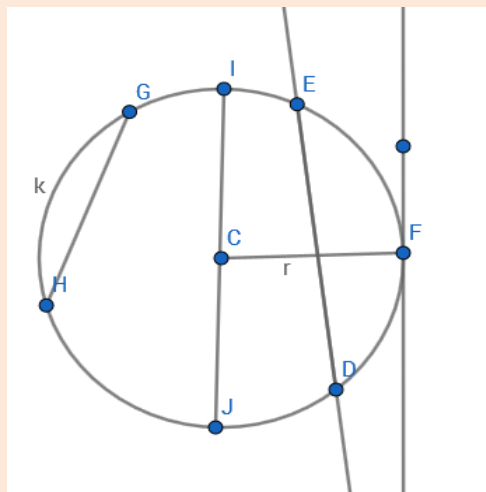
112. Доврши следеће тврдње:

- Троугао који има сва три оштра угла зове се _____.
- Троугао који има један прави угао зове се _____.
- За троугао који има двије једнаке странице и један прави угао кажемо да је _____.
- Четвороугао који има један пар паралелних страница зове се _____.

113.

Тачка С је центар круга на слици. Гледајући слику, попунити празне линије.

Права кроз тачку F је _____.
Пречник круга је дуж _____.
Дуж GH назива се _____.
Дуж CF назива се _____.
Дио кружнице између тачака E и D представља _____.
Права која пролази тачкама E и D је _____.

114.

Заокружи слово испред тачне тврдње:

- а) Збир унутрашњих углова у троуглу износи 360° .
- б) Код правоугаоника су дијагонале међусобно нормалне.
- в) У правоуглом троуглу је површина квадрата над хипотенузом једнака је збиру површина квадрата над катетатама.
- г) У правоуглом троуглу страница која лежи наспрам правог угла зове се катета.

115.

Израчунај површине фигура и упиши одговоре.

- а) Површина круга полупречника 4 cm износи _____ cm^2 .
- б) Површина квадрата странице 6 cm износи _____ cm^2 .
- в) Површина правоугаоника са страницама 5 cm и 7 cm износи _____ cm^2 .

116.

Израчунај обиме фигура и упиши одговоре.

- а) Обим круга полупречника 2 cm износи _____ cm .
- б) Обим једнакокраког троугла основице 7 cm и крака 9 cm је _____ cm .
- в) Обим једнакокраког трапеза основица 8 cm и 6 cm и крака 4 cm је _____ cm .

117.	Провјери да ли постоји троугао са страницама чије су дужине : а) $6\text{ cm}, 8\text{ cm}, 10\text{ cm}$ б) $7\text{ cm}, 8\text{ cm}, 15\text{ cm}$
-------------	--

118.	Израчунај површину фигуре са слике.
	$a = 5\text{ cm}, h_a = 6\text{ cm}$ $a = 8\text{ cm}$ $r = 3\text{ cm}$ $P = \underline{\hspace{2cm}}$ $P = \underline{\hspace{2cm}}$ $P = \underline{\hspace{2cm}}$

119.	Површина круга је $64\pi\text{ cm}^2$. Обим тог круга је $\underline{\hspace{2cm}}\text{ cm}$. Прикажи поступак.
-------------	---

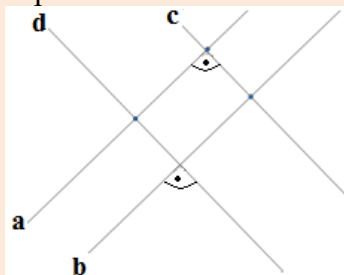
120.	Обим квадрата износи 36 cm . Површина тог квадрата је $\underline{\hspace{2cm}}\text{ cm}^2$. Прикажи поступак.
-------------	--

121.	Нека су a и b дужине катета, а c дужина хипотенузе правоуглог троугла. Одреди непознату страну. Прикажи поступак. а) $a = 5\text{ cm}; b = 12\text{ cm}$ и $c = \underline{\hspace{2cm}}\text{ cm}$ б) $a = 8\text{ cm}; c = 17\text{ cm}$ и $b = \underline{\hspace{2cm}}\text{ cm}$.
-------------	--

122.	Одреди површину ишрафираног дијела фигуре са слике. Прикажи поступак.
	Одговор: $P = \underline{\hspace{2cm}}$.

123.

Које од правих на слици су међусобно паралелне, а које су међусобно нормалне?

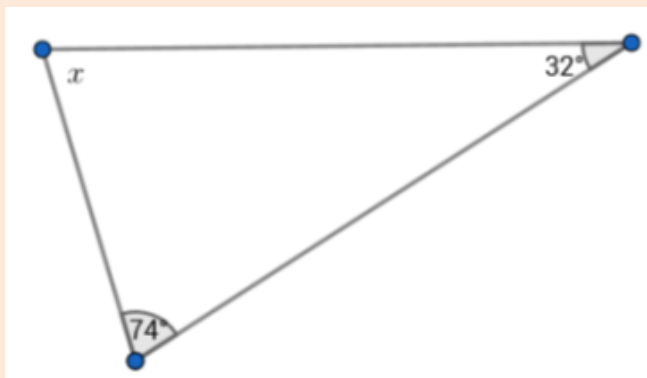

a) паралелне су следеће праве:

b) нормалне су следеће праве:

124.

Одреди непознати угао троугла са слике . Прикажи поступак.

$x =$ _____.

125.

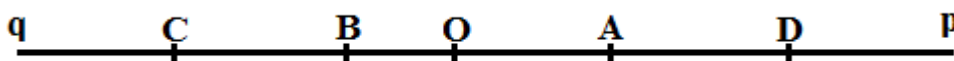
Ако је у једнакокраком троуглу угао при врху (угао који граде краци) једнак 70° , колики су остали углови тог троугла (углови на основици)? Прикажи поступак.

126.

Одреди обим правоугаоника чија је површина 72 cm^2 , а једна страница 8 cm . Прикажи поступак.

127.

Заокружи тачне тврдње:

a) $O \in AB$

б) $B \notin Oq$

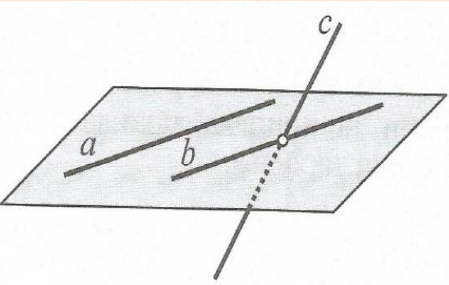
в) $D \in Op$

г) $C \in Bp$

128. Попуни празна поља:
 а) За сваки угао који има мање од 90° кажемо да је _____.
 б) Сваки угао већи од правог, а мањи од опруженог зове се _____.

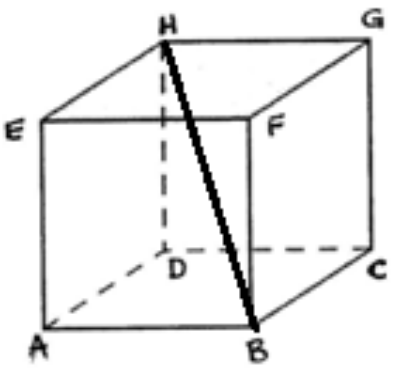
129. Нацртај раван α , тачке A, B, C и праву p тако да $A \in p, B \in \alpha, C \notin \alpha$ и $p \subset \alpha$.

130. На основу слике допуни реченице са „се сијеку“, „су мимоилазне“, „су паралелне“, тако да су дата тврђења тачна.

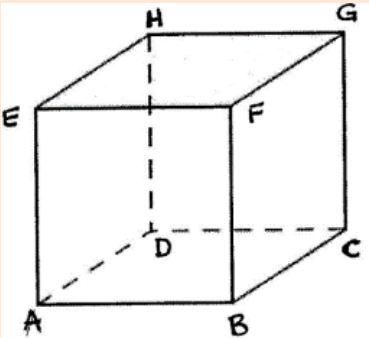
а) Праве a и b _____.
 б) Праве b и c _____.
 в) Праве a и c _____.

131. Заокружи слово испред тачног одговора . Дуж BH на слици је:

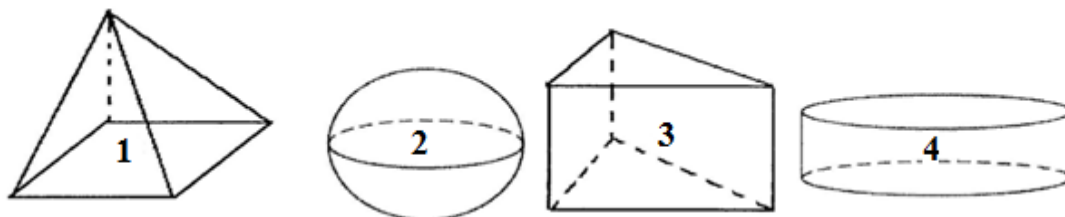
а) дијагонала коцке
 б) ивица коцке
 в) дијагонала стране коцке

132. Заокружи број испред дужи која је ивица коцке са слике:

1) AC
 2) BH
 3) GH
 4) AF

133. На црти испод напиши које тијело се налази на слици:

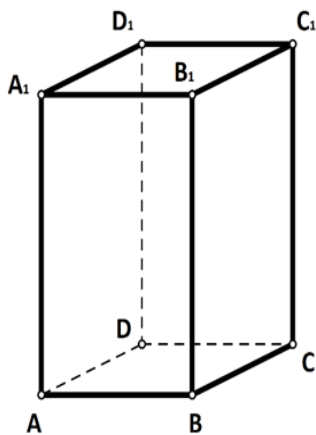

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

134. Израчунај површину коцке чија је страница 5 *cm*.
Прикажи поступак.

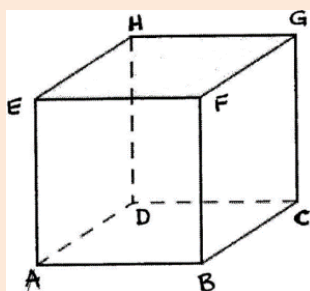
135. Које геометријске фигуре чине мрежу ваљка?
Одговор: Мрежу ваљка чине: _____.

136. Гледјући цртеж квадра $ABCD A_1 B_1 C_1 D_1$ заокружи слова испред тачних тврђења.

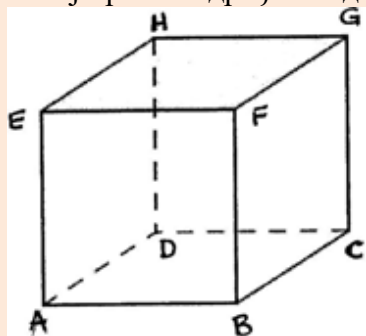
- а) Тачка A не припада правој $p(C_1, D_1)$
- б) Праве $p(A, A_1)$ и $p(A_1, B_1)$ се сијеку у тачки A
- в) Тачка A и права $p(B, C)$ не леже у равни $ABCD$
- г) Тачка D припада правој $p(A, D)$
- д) Тачка B_1 лежи у равни $A_1 B_1 C_1 D_1$
- ђ) Права $p(C, C_1)$ лежи у равни $ABCD$

137. Гледајући цртеж испиши ивице коцке које су паралелне са ивицом BC .

Са ивицом BC паралелне су ивице:

138. Посматрајући скицу коцке $ABCDEFGH$ допуни реченице тако да одредиш међусобни положај правих одређених датим тачкама.

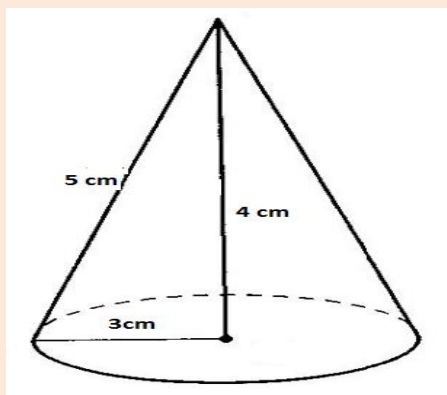

- а) Праве одређене тачкама A и B и тачкама C и D су _____.
 б) Праве одређене тачкама A и E и тачкама E и F су _____.
 в) Праве одређене тачкама A и D и тачкама B и F су _____.

139. Колико ивица има четворострана пирамида?
 Заокружи слово испред тачног одговора!

а) шест б) четири в) осам г) пет

140. Гледајући цртеж допуни реченицу тако да се добије тачно тврђење:

- а) на цртежу је приказано гометријско тијело које називамо _____.
 б) висина тијела је дужине _____ cm.
 в) изводница тијела је дужине _____ cm.
 г) полупречник базе тијела је _____ cm.

141. За колико се разликују запремине коцке и квадра ако је ивица коцке 4cm, а ивице квадра су 3cm, 4cm и 5cm? Прикажи поступак.
 Разликују се за _____ cm^3

142. Израчунај површину и запремину квадра ако су му ивице $a = 20\text{cm}$, $b = 3,5\text{cm}$ и $c = 8,4\text{cm}$.
 Прикажи поступак.

СРЕДЊИ НИВО

Бројеви и операције

Задаци:

- 143.** Напиши највећи четвороцифрен број дјељив са 6 чије се све цифре:
а) разликују, б) могу понављати.
- 144.** Напиши троцифрене бројеве у којима се појављују само цифре 0, 2, 4, 5 или 7, а да ти бројеви буду дјељиви са 9 и да се цифре не понављају.
- 145.** Попуни табелу:
a	$\frac{3}{7}$		$-2\frac{3}{5}$	
$-a$		0,6		
$ a $				
$\frac{1}{a}$				-4
- 146.** Заокружи бројеве који су мањи од $-\frac{6}{5}$ и већи од $-1,27$:
-1,26 -1,28 -1,25 -1,12
- 147.** Колико има цијелих бројева који су мањи од 4,7 и нису мањи од $-1,5$?
Заокружи слово испред тачног одговора.
а) 7 б) 6 в) 5 г) 4
- 148.** На линији упиши знак < или > тако да неједнакост буде тачна.
а) $-0,987$ _____ $-0,897$ б) $\frac{5}{17}$ _____ $\frac{5}{18}$
в) $1,821$ _____ $1,822$ г) $-6,001$ _____ $-6,01$

149. Дат је скуп $A = \{2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 15, 20, 30\}$. У скупу A само један број није дјелилац броја 120. Који је то број?
То је број _____.

150. Колико има цијелих бројеве a који испуњавају услов $|a| \leq 2$.
Одговор : Таквих бројева има _____.

151. Олимпијски тим је састављен од 48 спортиста. Једну трећину тима чине атлетичари, а три четвртине свих атлетичара у тиму чине скакачи у даљ. Колико је скакача у даљ у том тиму? Прикажи поступак.

152. Заокружи бројеве који су већи од 3,32, а мањи од 3,72:

$$3\frac{1}{5} \quad 3\frac{3}{5} \quad 3\frac{3}{10} \quad 3\frac{7}{10}$$

153. Допуни дату табелу са нескративим разломцима:

Децимални запис	0,28	0,008	0,0032	0,00016
Разломак				

154. Колико различитих елемената има скуп:

$$A = \left\{ -0,2; \frac{1}{4}; -1,25; 0,25; -\frac{1}{5}; 1,4; 0,25; -1\frac{1}{4}; \frac{5}{4} \right\}$$

155. Одреди скуп заједничких дјелитеља и највећи заједнички дјелитељ за бројеве 16 и 24.

Одговор: Скуп заједничких дјелитеља је $D = \{ \text{_____} \}$,
а НЗД (16, 24) = _____.

156. Дате разломке представи у децималном запису: $-\frac{1}{4}, \frac{4}{5}, -\frac{21}{25}, \frac{5}{8}, -\frac{11}{125}$.

157. Представи несводљивим разломком: $\frac{168}{192}; 0,175; \frac{390}{480}; 0,0015$.

158.	Заокружи слово испред тачног одговора! Број $2,29292929\dots = 2, \overline{29}$ је: а) природан б) цијели в) рационалан г) ирационалан.
-------------	--

159.	Из скупа A издвоји подскуп ирационалних бројева: $A = \left\{ -1,41; \sqrt{49}; 2 + \sqrt{3}; -\sqrt{12}; 1,131313\dots; -3\frac{1}{3}; \frac{\sqrt{63}}{\sqrt{7}}; 0,1 \cdot \sqrt{0,0001}; 3,03003300033\dots \right\}$
-------------	--

160.	Израчунај: а) $\sqrt{64} = \underline{\hspace{2cm}}$, б) $\sqrt{0,16} = \underline{\hspace{2cm}}$, в) $\sqrt{\frac{25}{36}} = \underline{\hspace{2cm}}$, г) $\sqrt{3\frac{1}{16}} = \underline{\hspace{2cm}}$.
-------------	--

161.	Ако је $\sqrt{6084} = 78$, колико је: $\sqrt{60,84} = \underline{\hspace{2cm}}$, $\sqrt{0,6084} = \underline{\hspace{2cm}}$, $\sqrt{608400} = \underline{\hspace{2cm}}$, $\sqrt{\frac{6084}{169}} = \underline{\hspace{2cm}}?$
-------------	---

162.	Заокружи Т ако је једнакост тачна или Н ако једнакост није тачна. <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="padding-right: 20px;">$-10 - (-5 + 3) = -8$</td> <td style="padding-right: 20px;">Т</td> <td>Н</td> </tr> <tr> <td>$-3 \cdot (2 - 13) = 33$</td> <td>Т</td> <td>Н</td> </tr> <tr> <td>$(20 - 22) : (17 - 16) = -2$</td> <td>Т</td> <td>Н</td> </tr> <tr> <td>$-30 + (-15) : 3 = -15$</td> <td>Т</td> <td>Н</td> </tr> </table>	$-10 - (-5 + 3) = -8$	Т	Н	$-3 \cdot (2 - 13) = 33$	Т	Н	$(20 - 22) : (17 - 16) = -2$	Т	Н	$-30 + (-15) : 3 = -15$	Т	Н
$-10 - (-5 + 3) = -8$	Т	Н											
$-3 \cdot (2 - 13) = 33$	Т	Н											
$(20 - 22) : (17 - 16) = -2$	Т	Н											
$-30 + (-15) : 3 = -15$	Т	Н											

163.	Израчунај вриједност израза и прикажи поступак. а) $\left(\frac{5}{8} - \frac{1}{2}\right) \cdot 4 =$ б) $0,25 \cdot (4,7 + 5,3) =$
-------------	--

164.	Одреди вриједност израза. Прикажи поступак. $\left(\frac{2}{3}\right)^2 + \left(\frac{2}{3}\right)^3 - \left(\frac{2}{3}\right)^1 =$
-------------	---

165.	<p>Јасминка је рјешавала задатак. Гордана из клупе јој је рекла да је погријешила у једном реду. У ком се реду појављује грешка?</p> $3 \cdot (8 - 12) - (4 - 10) : (-3) =$ $= 3 \cdot (-4) - (-6) : (-3) =$ $= -12 - 2 =$ $= 14$ <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) 2. ред б) 3. ред в) 4. ред г) нема грешке</p>
-------------	--

166.	<p>Израчунај вриједност израза $A = -7 - (1\frac{3}{4} - 2\frac{1}{2})$. Прикажи поступак.</p>
-------------	---

167.	<p>Израчунај вриједност израза. Прикажи поступак.</p> <p>а) $(1 - \frac{3}{4}) : 0,75 =$ б) $0,5 - \frac{3}{8} : \frac{3}{8} =$</p>
-------------	--

168.	<p>Помножи дате биноме, а затим среди добијени израз. Прикажи поступак.</p> $(2a - 3b) \cdot (2a - 2b) =$
-------------	---

169.	<p>Израчунај вриједност израза. Прикажи поступак.</p> <p>а) $\sqrt{2 - \frac{1}{25}} =$ б) $\sqrt{20 + \frac{1}{4}} =$</p>
-------------	---

170.	<p>Израчунај вриједност израза A. Прикажи поступак.</p> $A = \sqrt{6\frac{1}{4}} - \sqrt{2\frac{14}{25}} =$
-------------	--

171.	<p>Означи слово испред једнакости која је тачна за свако x.</p> <p>а) $(3x + 1)^2 = 9x^2 + 1$ б) $(3x + 1)^2 = 3x^2 + 1$ в) $(3x + 1)^2 = 9x^2 + 6x + 1$ г) $(3x + 1)^2 = 9x^2 + 9x + 1$</p>
-------------	--

172.	Попуни празно поље тако да се добије квадрат бинома. а) $y^2 + \square + 36$ б) $\square - 48y + 16$
-------------	---

173.	Ако израз $16a^2 - 9b^2$ раставимо на чиниоце добијамо израз: а) $(4a - 3b)^2$ б) $(4a - 3b)(3a + 3b)$ в) $(4a - 3b)(3a - 4b)$ г) $(4a - 3b)(4a + 3b)$ Заокружи слово испред тачног одговора.
-------------	--

174.	Дати су биноми: $A = 2x - 3y$ и $B = -4x + 5y$. Одреди: а) $A + B =$ б) $A - B =$ Прикажи поступак.
-------------	---

175.	Квадрирај дате биноме. а) $(2a + b)^2 =$ б) $\left(\frac{1}{2}a - b\right)^2 =$ Прикажи поступак.
-------------	---

176.	Одреди вриједност промјенљиве x , тако да израз $x^2 - 2x + 1$ буде минималан. Прикажи поступак.
-------------	---

177.	Одреди x тако да израз $A = 10 - \frac{5}{2 + (x+5)^2}$ има најмању вриједност, а затим израчунај ту вриједност. Прикажи поступак. Израз A има најмању вриједност за $x = \underline{\hspace{2cm}}$, а најмања вриједност је $\underline{\hspace{2cm}}$.
-------------	---

178.	Дат је израз $A = -7,6 + 0,6 : 0,2$. Израчунај вриједност израза A , а затим израчунај вриједност израза $A - A $. Прикажи поступак.
-------------	--

179.	Израчунај примјеном разлике квадрата : а) $27^2 - 17^2 =$ б) $7,89^2 - 2,11^2 =$ в) $1994^2 - 2006^2 =$ Прикажи поступак!
-------------	---

180.	<p>Изрaчунај вриједност израза: $(5 + a)^2 - (3 - a)^2$, за $a = -\frac{1}{8}$.</p> <p>Прикажи поступак!</p>
181.	<p>Покажи да је:</p> <p>a) $\sqrt{28} + \sqrt{63} = 5\sqrt{7}$ b) $\frac{\sqrt{6}}{\sqrt{2}} + \frac{\sqrt{12}}{\sqrt{4}} = 2\sqrt{3}$</p> <p>Прикажи поступак.</p>
182.	<p>Душку је за љетовање у Грчкој потребно 300 евра. Уштедио је 120 евра, а за рођендан је од баке добио је још 100 долара. За један долар може да купи 0,92 евра, а један евро вриједи 1,95 КМ. Колико је још КМ потребно да уштеди да би имао довољно новца за љетовање?</p> <p>Прикажи поступак.</p>
183.	<p>У 500 g мјешавине чаја $\frac{1}{10}$ је нана, $\frac{3}{4}$ је кантарион, а остатак је камилица. Колико грама камилице је у тој мјешавини? Прикажи поступак, а затим заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>a) 65g б) 75g в) 85g г) 95 g</p>
184.	<p>Бака Даница плете шал за унуку Наташу. За сваких 10 редова шала потроши $\frac{1}{16}$ клупчета вунице. Колико редова има шал ако је потрошила 2 клупчета? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>a) Наташин шал има 300 редова. б) Наташин шал има 320 редова. в) Наташин шал има 350 редова. г) Наташин шал има 370 редова.</p>
185.	<p>Ако сваки дан рјешава исти броја задатака Мирјани су потребна 22 радна дана да ријешу 330 задатака. Међутим, до завршног испита остало је још само 15 дана. Колико задатака више она треба да рјешава сваког дана да би до испита ријешила свих 330 задатака. Прикажи поступак!</p> <p>Сваког дана Мирјана треба да рјешава још по _____ задатака.</p>

Једначине и неједначине

Задаци:

186.	Ријешите једначину $2x - 5 = -3x + 5$. Прикажи поступак.				
187.	Ријешите једначину $2(x - 1) = 3(2x + 2)$. Прикажи поступак.				
188.	Ријешите једначине. Прикажи поступак. <table border="1" style="width: 100%;"><tr><td>$x = 4$</td><td>$(2x + 4) \cdot 3 = -18$</td><td>$x = -9$</td><td>$5x - (3x - 2) = -10$</td></tr></table>	$ x = 4$	$(2x + 4) \cdot 3 = -18$	$ x = -9$	$5x - (3x - 2) = -10$
$ x = 4$	$(2x + 4) \cdot 3 = -18$	$ x = -9$	$5x - (3x - 2) = -10$		
189.	Рјешење једначине $\frac{x}{3} - \frac{5-x}{6} = -2x + \frac{5}{3}$ је: а) $x = -1$ б) $x = 2$ в) $x = -2$ г) $x = 1$ Заокружи слово испред тачног одговора! Прикажи поступак.				
190.	Ријешите једначину $\frac{x-1}{2} + 0,5 = \frac{1}{4}$. Прикажи поступак.				
191.	Ријешите једначину $ x - 2 = 3$. Прикажи поступак				
192.	Дат је систем једначина. $2x - 3y = 36$ $2x + y = 4$ Заокружи слово испред рјешења датог система једначина. а) $(x, y) = (-6, -8)$ б) $(x, y) = (6, -8)$ в) $(x, y) = (-6, 8)$ г) $(x, y) = (6, 8)$				
193.	Ријешите дати систем једначина $2x - y = 5 \wedge x + y = 4$. Прикажи поступак.				
194.	Који број треба одузети од бројиоца и имениоца разломка $\frac{5}{7}$, да би се добио разломак $\frac{3}{5}$? Састави једначину на основу датог текста.				

195.	Пјешак је прешао половину пута и још 2 километра, а до циља му је остала још шестина пута. Колика је дужина цијелог пута? (Постави једначину и одреди рјешење.)
196.	Заокружи слово испред тачног одговора. Рјешење једначине $2x^2 = 18$ је: а) $x = 9$ или $x = -9$ б) $x = 4$ или $x = -4$ в) $x = 3$ или $x = -3$ г) $x = 12$ или $x = -12$
197.	Ријешити једначину $3x^2 = 12$. Прикажи поступак.
198.	Заокружи слово испред тачног одговора. Рјешење једначине $ x+1 -1=1$ је: а) $x = 1$ или $x = 0$ б) $x = 1$ или $x = -1$ в) $x = 1$ или $x = -2$ г) $x = 1$ или $x = -3$.
199.	Одреди сва рјешења једначине $ 7 - x = 3$. Прикажи поступак!
200.	Ријешити неједначину и рјешење прикажи на бројевној правој $-\frac{1}{3}x \geq -\frac{2}{3}$.
201.	Ријешити неједначину и рјешење прикажи на бројевној правој $(8 - 2x) \cdot 4 < 40$.
202.	Одреди највећи цијели број који задовољава рјешење неједначине. $\frac{3}{4}x + 3 < \frac{3}{4}$
203.	Ријешити дати систем линеарних једначина. Прикажи поступак. $x - y = 1 \wedge x + y = 1$
204.	Методом супротних коефицијената ријешити систем једначина. $x - y = 8 \wedge x - 3y = 4$
205.	Ријешити систем линеарних једначина методом супституције (замјене). $y = 3x \wedge 2x - y = -4$
206.	Заокружи слово испред тачног одговора. Рјешење система једначина $3x - y = 1 \wedge 2x + 3y = 19$ је: а) $(x, y) = (0; 2)$ б) $(x, y) = (2; 0)$ в) $(x, y) = (-2; 5)$ г) $(x, y) = (2; 5)$

Функције и пропорције

Задаци:

207. Линеарну функцију $2x - 3y + 5 = 0$ напиши у експлицитном облику $y = ax + b$. Прикажи поступак.

208. У пекари се направи 265 хљебова за 5 сати. Колико хљебова се може направити за 12 сати? Прикажи поступак.
Одговор: За 12 сати се може направити _____ хљебова.

209. Цијена једног лизала је 1,5 КМ. Изрази износ y који треба платити за x лизала
Одговор: $y = \underline{\hspace{2cm}}$.

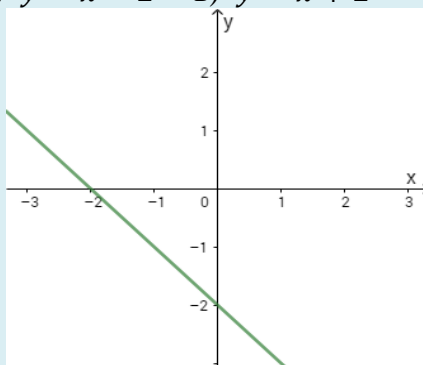
210. Утврди да ли је функција $3x - 4y + 11 = 0$ растућа или опадајућа.
Одговор: Функција је _____ јер је _____.

211. Попуни табелу ако је $y = -x + 1,5$.

x	0	2		
y			0	-1,5

212. Дата је функција $y = -3x + 5$. За коју вриједност промјенљиве x је вриједност функције 8? Прикажи поступак.

213. Заокружи слово испред функције чији је график дат на слици:
а) $y = -x + 2$ б) $y = x - 2$ в) $y = x + 2$ г) $y = -x - 2$

214. На основу података у табели. одреди коефицијент обрнуте пропорционалности функције. Прикажи поступак.

x	0,2	1,5	2	5
y	25	$\frac{10}{3}$	$\frac{5}{2}$	1

215. На кружном дијаграму је приказано како је Милица потршила свој џепарац:

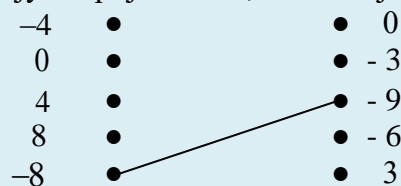
- Гдје је Милица потрошила највећи дио џепарца?
- Који проценат џепарца је Милица потрошила у књижари

216. Соком од јабука су напуњене 42 флаше од 0,5 литара. Колико би флаша од 0,75 литара било напуњено истим тим соком? Прикажи поступак.

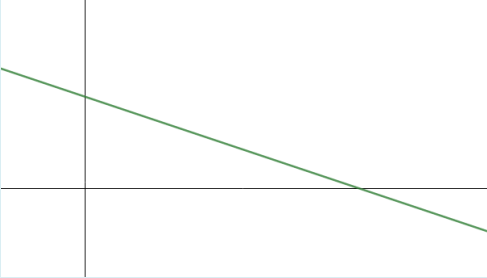
217. За 5,2 килограма јабука плаћено је 7,8 КМ. Колико би требало платити за 3,4 килограма исте те врсте јабука? Прикажи поступак.

218. Графику функције $y = 2x - 3$ припада тачка $A(a, -1)$. Колика је вриједност непознате a ? Прикажи поступак.

219. Дата је линеарна функција $y = \frac{3}{4}x - 3$. У лијевој колони су вриједности промјенљиве x , а у десној вриједности функције y . Повежи одговарајуће вриједности, као што је започето:

220. На слици је дат график неке линеарне функције. Заокружи слово испред тачног тврђења.

а) Функција је растућа.
б) Функција је опадајућа.

221. Може ли се саставити пропорција од бројева?
а) 3, 4, 6 и 8. ДА НЕ
б) 2, 4, 5 и 6. ДА НЕ
Заокружи ДА ако може или НЕ ако не може.

222. Владимиров хоби је попуњавање албума сличицама познатих фудбалера. Ако је он за 5 КМ купио 20 сличица и није успио тиме попунити цијели албум, колико му још треба новца да би купио преосталих 8 сличица?
Прикажи поступак.

223. Милан има 65 КМ. Одлучио је да сваког мјесеца своју уштеђевину увећа за 15 КМ. Која од наведених функција приказује раст његове уштеђевине?
а) $y = 15x - 65$ б) $y = 65x - 15$ в) $y = 65 + 15x$ г) $y = 65x + 15$
Заокружи слово испред тачног одговора.

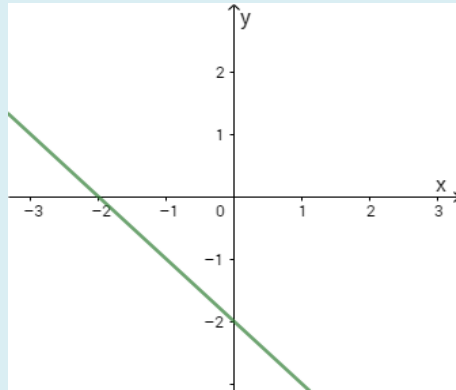
224. Која од наведених функција је опадајућа:
а) $y = 3$ б) $y = \frac{2}{3}x$ в) $y = 0,3x$ г) $y = 3 - 3x$
Заокружи слово испред тачног одговора.

225. Одреди коефицијент пропорционалности функције директне пропорционалности дате табелом. Прикажи поступак.

x	-2	-3	1	$\frac{1}{3}$
y	6	9	-3	-1

226. Милица је одлучила да за свој 15. рођендан сама направи тарту. У рецепту је прочитала да 9 јаја треба умутити са 30 кашика шећера. У фрижидеру је пронашла само 6 јаја. Колико кашика шећера треба умутити ако умјесто 9 употреби 6 јаја? Прикажи поступак.
Одговор: Милица ће са 6 јаја умутити _____ кашика шећера.

227. Заокружи слово испред функције чији је график дат на слици:

a) $y = -x + 2$

b) $y = x - 2$

в) $y = x + 2$

г) $y = -x - 2$

228. Патике су коштале 140 КМ. Колика им је цијена након појефтињења од 20%? Прикажи поступак.

229. Цијена таблета је снижена са 320 КМ на 268 КМ. Колико је појефтињење у процентима? Прикажи поступак.

230. Четири радника заврше један посао за 15 дана. За које вријеме би исти посао, под истим условима, завршила 3 радника? Прикажи поступак.

231. Тридесет процената једне дужи износи 42 ст. Колика је дужина читаве дужи? Прикажи поступак.

232. Одреди број ученика школе ако се зна да 135 ученика представља 15 % укупног броја ученика школе. Прикажи поступак.

Геометрија

Задаци:

233. Одреди најкраћу страницу троугла ABC који има унутрашњи угао код тјемена A : $\alpha = 68^\circ$ а унутрашњи угао код тјемена B : $\beta = 73^\circ$?
Израчунај па заокружи тачан одговор.

а) $c = |AB|$

б) $b = |AC|$

в) $a = |BC|$

234. Поредај по величини (од најмање до највеће) странице троугла ABC ако мјера спољашњег угла код тјемена A износи $\alpha_1 = 125^\circ$ и мјера унутрашњег угла код тјемена B износи $\beta = 65^\circ$. Израчунај па заокружи тачан одговор.

а) $a < b < c$

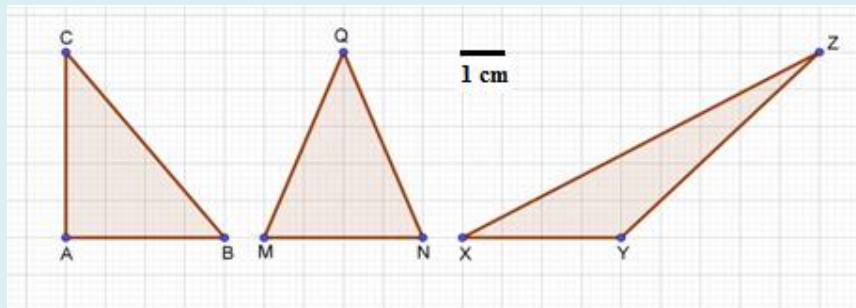
б) $b < a < c$

в) $c < b < a$

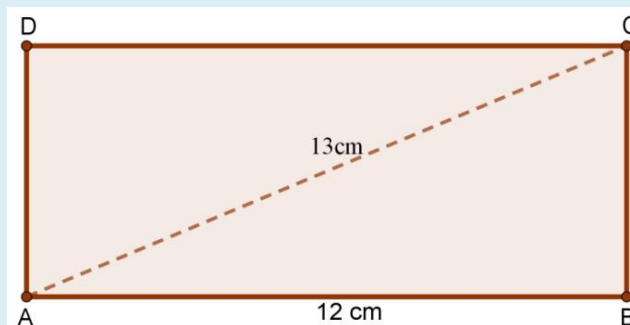
г) $c < a < b$

д) $a < c < b$

235. Израчунај површине троуглова на слици, претпостављајући да страница квадратића има дужину 1 cm, па их упореди по величини. Прикажи поступак.

236. Израчунај обим и површину правоугаоника на слици. Прикажи поступак.

237. Израчунај обим квадрата ако му је површина 4cm^2 . Прикажи поступак.

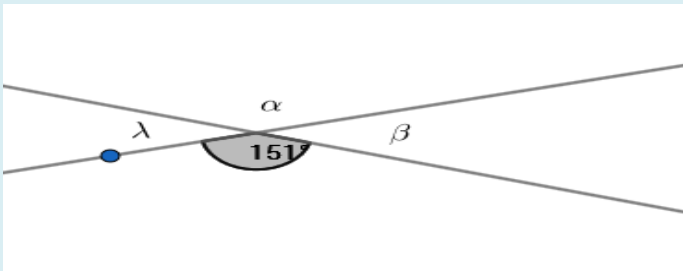
238. Колико заједничких тачака имају кружнице $k_1(A, 3)$ и $k_2(B, 2)$ ако је $|AB| = 5$?
Заокружи слово испред тачног одговора.

а) 0 б) 1 в) 2 г) 3

239. Површина круга је $P = 9\pi \text{ cm}^2$. Одреди његов обим. Прикажи поступак.

240. Одреди комплементан угао (означимо га са β) ако је $\alpha = 53^\circ$.

241. Одреди непознате углове са слике. Прикажи поступак.

$\alpha =$ $\beta =$ $\lambda =$

242. Дат је угао $\alpha = 27^\circ$. Одреди:

а) комплементан угао углу α , $\alpha_1 = \underline{\hspace{2cm}}$.

б) суплементан угао углу α , $\alpha_2 = \underline{\hspace{2cm}}$.

Прикажи поступак.

243. Заокружи слово испред тачног одговора:

а) Симетрала дужи је нормална на дату дуж.

б) Симетрала дужи је свака права која је нормална на дату дуж.

в) Симетрала дужи је свака права која дијели дату дуж на два подударна дијела.

г) Симетрала дужи дијели дату дуж на два подударна дијела.

244.	У празно поље напиши колико оса симетрије има: а) квадрат <input type="text"/> б) круг <input type="text"/> в) једнакокраки троугао <input type="text"/> г) ромб <input type="text"/> д) једнакостраничан троугао <input type="text"/> ђ) делтоид <input type="text"/>
-------------	--

245.	Провјери која од следећих тројки бројева може представљати дужине страница правоуглог троугла, а затим заокружи тачан одговор. Прикажи поступак. а) 6,8,12 б) 13,5,12 в) $3k,4k,5k$
-------------	--

246.	Одреди четврти угао δ четвороугла $ABCD$ ако су позната три угла $\alpha = 63^\circ$, $\beta = 48^\circ$ и $\gamma = 136^\circ$. Прикажи поступак.
-------------	---

247.	Једна страница правоугаоника је 8 cm, а његова дијагонала 17 cm. Одреди обим и површину тог правоугаоника. Прикажи поступак.
-------------	--

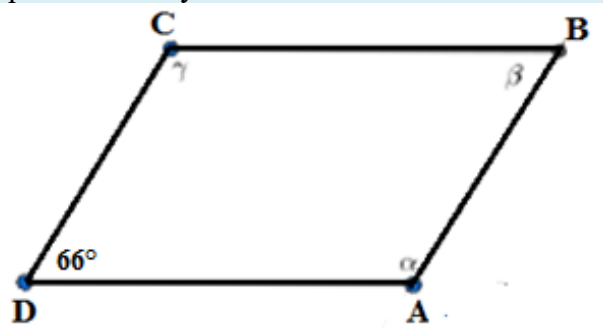
248.	Израчунај обим и површину ромба чије су дијагонале 10 cm и 24 cm. Прикажи поступак.
-------------	---

249.	Пиза пречника 28cm подијељена је на 8 једнаких дијелова. Израчунај површину читаве пизе и површину једног парчета ($\pi = \frac{22}{7}$). Прикажи поступак.
-------------	---

250.	Обими концентричних кружница су $O_1 = 16\pi\text{cm}$ и $O_2 = 10\pi\text{cm}$. Колика је површина одговарајућег кружног прстена? Прикажи поступак.
-------------	---

251.	У правилном осамнаестоуглу укупан број дијагонала је _____, а централни угао је _____. Прикажи поступак.
-------------	--

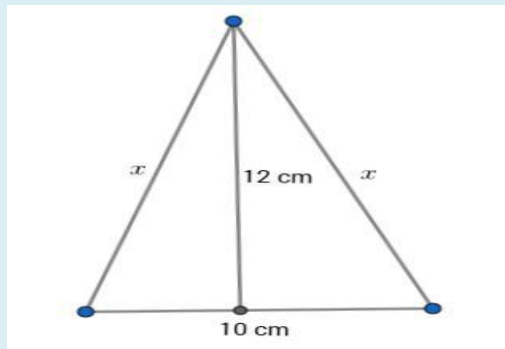
252. Одреди непознате углове паралелограма са слике.
Прикажи поступак.

$\alpha = \underline{\hspace{2cm}}$, $\beta = \underline{\hspace{2cm}}$, $\gamma = \underline{\hspace{2cm}}$.

253. Одреди дужину дијагонале квадрата чији је обим 24 cm.
Прикажи поступак.

254. Одреди дужину непознате странице x са слике.
Прикажи поступак.

$x = \underline{\hspace{2cm}}$.

255. Дат је круг обима 18π cm. Одреди му површину.
Прикажи поступак.

256. Одреди обим и површину квадрата чија је дијагонала $8\sqrt{2}$ cm.
Прикажи поступак.

257. Одреди површину кружног прстена који граде концентрични кругови пречника 10 cm и 18 cm. Прикажи поступак.

258. Одреди периферијски угао круга над тетивом којој одговара централни угао од 88° . Прикажи поступак.

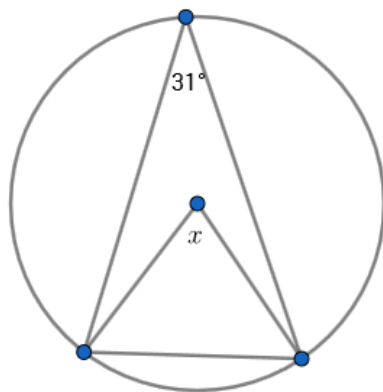
259. Одреди обим и површину круга уписаног у квадрат чија је страница дужине 8 cm . Прикажи поступак.

260. Одреди висину и површину једнакостраничног троугла чији је обим 36 cm . Прикажи поступак.

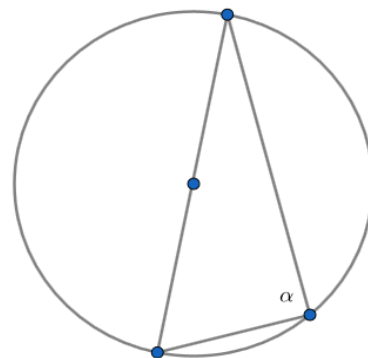
261. Одреди обим и површину круга описаног око квадрата странице $a = 6\sqrt{2}\text{ cm}$. Прикажи поступак.

262. Одреди непознати угао са слике. Прикажи поступак.

а) $x =$

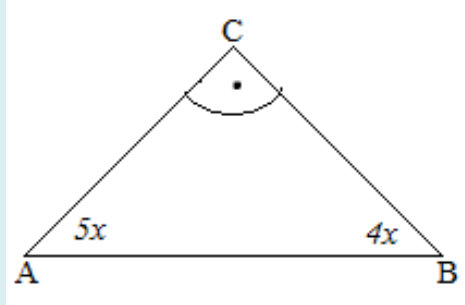
б) $\alpha =$

263. Попуни табелу у којој је a - страница, d - дијагонала, O - обим и P - површина квадрата. Прикажи поступак.

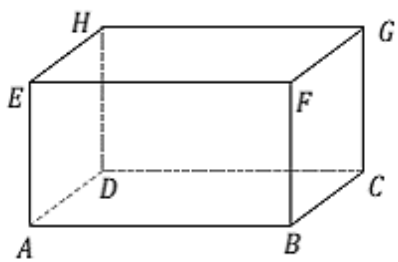
a	6 cm			
d		$4\sqrt{2}\text{ cm}$		
O			64 cm	
P				64 cm^2

264. Одреди мјере унутрашњих углова троугла $\triangle ABC$ са слике. Прикажи поступак.

265. Пречник тракторског точка је 1m. Колики пут, изражено у километрима, ће прећи трактор чији се точак окрене 7000 пута без клизања. ($\pi \approx 3,14$)? Прикажи поступак.

266. Запиши праве одређене тјеменима квадра на слици које су:

- а) мимоилазне с правом AD _____
- б) паралелне с правом EF _____
- в) нормалне на праву HF _____

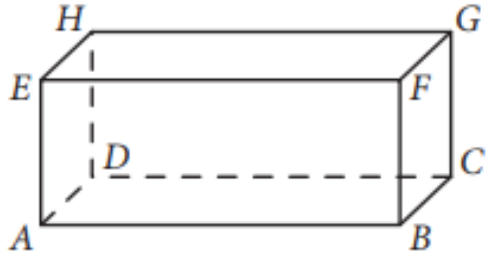
267. Колика је површина и запремина коцке чија је страна квадрат обима 44 cm? Прикажи поступак.

268. Колика је површина и запремина коцке чија је страна квадрат површине 49cm^2 ? Прикажи поступак.

269. Колика је површина и запремина коцке ако је дијагонала једне стране $5\sqrt{2}$ cm? Прикажи поступак.

270. Ако је збир дужина свих ивица коцке 60cm, колика је површина, а колика запремина коцке? Прикажи поступак.

271. Запремина коцке је 29791cm^3 . Колика је ивица и површина коцке? Прикажи поступак.

272.	Просторна дијагонала квадра је $D = 97\text{mm}$, а основне ивице су $a = 60\text{mm}$ и $b = 25\text{mm}$. Колика је висина, површина и запремина тог квадра? Прикажи поступак.
273.	Површина квадра је 8640cm^2 , а основне ивице $a = 72\text{cm}$ и $b = 27\text{cm}$. Колика је површина коцке која има исту запремину као тај квадар? Прикажи поступак.
274.	Запремина квадра је 1000cm^3 , а дужина основних ивица $a = 20\text{cm}$ и $b = 10\text{cm}$. Израчунај површину тог квадра? Прикажи поступак.
275.	<p>Заокружи слово испред тачног тврђења.</p> <p>а) Ортогонална пројекција дужи на раван не може бити тачка.</p> <p>б) Ортогонална пројекција дужи на раван је увијек краћа од дужи коју пројектујемо.</p> <p>в) Ортогонална пројекција дужи на раван може бити једнаке дужине као и дуж коју пројектујемо.</p> <p>г) Ортогонална пројекција дужи на раван може бити дужа од дужи коју пројектујемо.</p>
276.	Колико литара воде садржи резервоар облика квадра чије су димензије $3,5\text{m}$; $2,5\text{m}$ и 5m ? Прикажи поступак.
277.	Израчунај површину и запремину квадра ако му је дужина 6cm , ширина $3,2\text{cm}$ и висина $2,1\text{cm}$? Прикажи поступак.
278.	Колика је запремина коцке ако је њена површина 216cm^2 ? Прикажи поступак.
279.	<p>Дат је квадар на слици. Прикажи и осјенчи један његов дијагонални пресјек?</p>

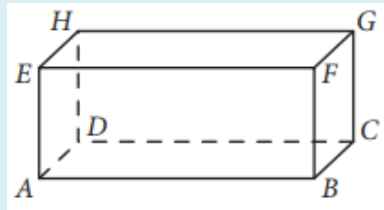
280. На квадрату $ABCDEFGH$ праву која је одређена тјеменима A и B , означимо са $p(A,B)$, итд. Заокружи слово испред тачног одговора. Права мимоилазна са правом $p(A,B)$ је:

а) $p(E, A)$

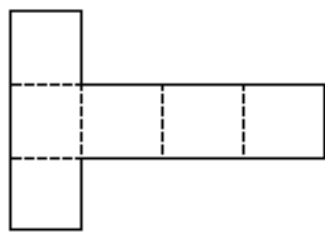
б) $p(E, H)$

в) $p(G, H)$

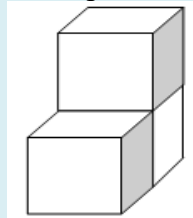
г) $p(E, F)$

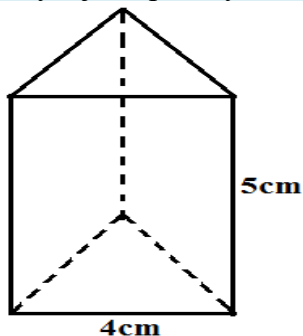
281. Дата је мрежа коцке. Израчунај површину и запремину коцке чија је ово мрежа, ако је обим ове фигуре 70 cm ? Прикажи поступак.

282. Дужина ивице коцке је 3 cm . Израчунај запремину тијела на слици (V_T) направљеног од три такве коцке. Прикажи поступак.

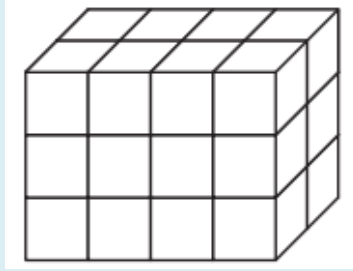

283. Израчунај површину и запремину правилне тростране призме са слике.

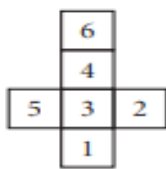

Прикажи поступак.

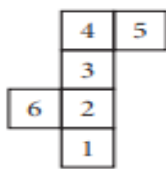
284. Квадар на слици је састављен од једнаких коцкица дужине ивице 5 cm. Израчунај запремину квадрa. Прикажи поступак.

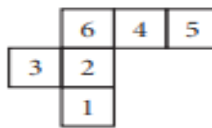
285. Заокружи слово испод слике која не представља мрежу коцке.

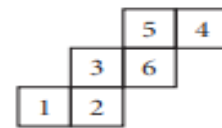
а)

б)

в)

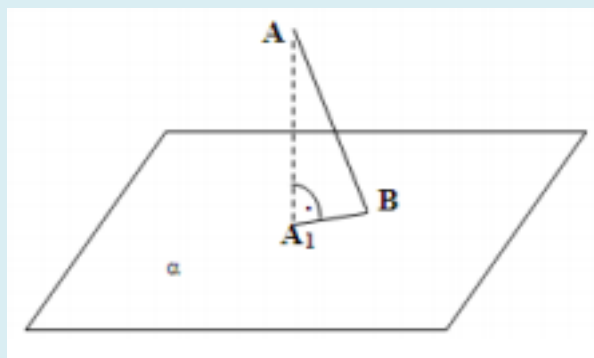
г)

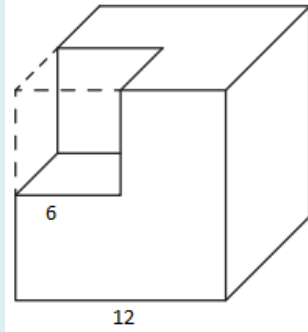
д)

286. Коцка и квадар имају једнаке запремине. Ако су димензије квадрa 2 cm, 4 cm и 8 cm. Колика је ивица коцке?
Прикажи поступак.

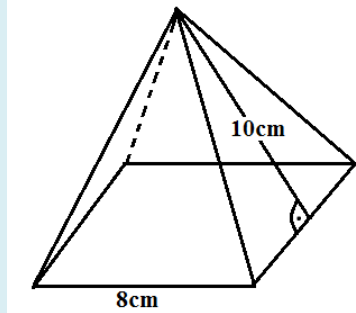
287. Посматрај цртеж. Подножје нормале из A на раван α је тачка A_1 . Допуни реченицу.
Дуж A_1B је _____ дужи AB на раван α .

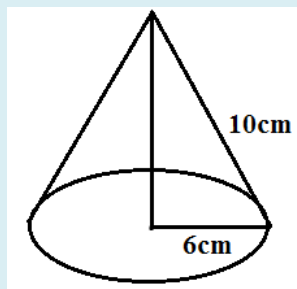
288. Из коцке ивице 12 исјечена је коцка као што је представљено на слици. Израчунај запремину приказаног тијела. Прикажи поступак.

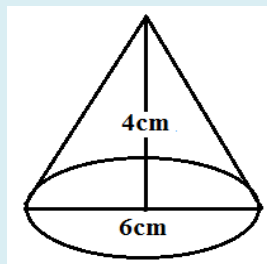
289. Израчунај површину правилне четворостране пирамиде основне ивице дужине 8 cm и висине бочне стране 10 cm. Прикажи поступак.

290. Израчунај површину купе чија је изводница 10 cm, а полупречник основе 6 cm. Прикажи поступак.

291. Израчунај запремину купе чија је висина 4 cm, а пречник основе 6 cm. Прикажи поступак.

НАПРЕДНИ НИВО

Бројеви и операције

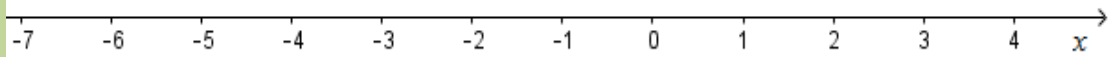
Задаци:

292.	Број 252 раставити на просте факторе. Прикажи поступак.
293.	Да ли постоји природан број чији је производ цифара 594? Прикажи поступак.
294.	Производ три узастопна парна броја је 960. Одредити те бројеве. Прикажи поступак. Тражени узастопни парни бројеви су ____, ____ и ____.
295.	Одредити најмањи четвороцифрени број чије су све цифре различите и који је дјелив бројем 6. Прикажи поступак.
296.	Одредити најмањи и највећи четвороцифрени број који је дјелив са бројем 3. Прикажи поступак.
297.	Одредити збир цифара најмањег четвороцифреног броја који при дијелењу са бројем 6, даје остатак 4. Прикажи поступак.
298.	Одредити највећи двоцифрени број који је дјелив са 15. Прикажи поступак.
299.	Одреди најмањи природан број који при дијелењу са бројевима 24 и 16 даје остатак 3. Прикажи поступак.
300.	Шестоцифрен број $327x5y$ дјелив је и са бројем 5 и са бројем 9. Одреди које све цифре могу стајати умјесто x и y , ако знаш да је $x \cdot y \neq 0$. Прикажи поступак.

301.	Три украсне траке дужина 48cm, 60cm и 90cm треба исјећи на комаде једнаких дужина тако да буду максималне могуће дужине. Колико таквих комада можемо добити? Прикажи поступак.
302.	Два аутомобила стартују на кружној стази истовремено. Први аутомобил извезе цијели круг за 20, а други за 24 минуте. Ако аутомобили наставе кретање у круг, послије колико минута ће се оба аутомобила поново наћи истовремено на стартној линији? Прикажи поступак.
303.	Посластичар је испекао кору за кремпиту правоугаоног облика дужине 66 cm и ширине 42 cm. Кору треба да исјече на што веће једнаке парчиће у облику квадрата. Колико ће парчића посласичар исјећи? Прикажи поступак.
304.	Једна парфимерија је правила поклоне од 45 узорака парфема и 30 сапунчића. Требало је те производе распоредити у што више малих пакетића тако да у сваком пакетићу буде једнак број узорака парфема и једнак број сапунчића. Колико сапунчића треба да садржи сваки пакетић? Прикажи поступак.
305.	Кутија је била пуна кликера. Ако се из кутије узима по 3 или по 4 или по 6 кликера увијек у кутији остане по један кликер. Колико кликера је било у кутији ако се зна да их је било више од 100 а мање од 150 ? Прикажи поступак.
306.	У мојој улици има 17 кућа. Моја кућа има број 12 и задња је с парне стране. Мој друг живи у задњој кући са непарне стране. Који је његов кућни број? Прикажи поступак.
307.	Између датих децималних бројева смјестити одговарајуће ирационалне бројеве: $\sqrt{2}$, $\sqrt{3}$, $\sqrt{5}$ и $\sqrt{10}$. $1,73 < \underline{\hspace{1cm}} < 1,74$ $3,16 < \underline{\hspace{1cm}} < 3,17$ $1,41 < \underline{\hspace{1cm}} < 1,42$ $2,23 < \underline{\hspace{1cm}} < 2,24$
308.	Између два децимална броја 2,64 и 2,65 налази се један од датих ирационалних бројева. Заокружити слово испред једног од понуђених одговора. а) $\sqrt{12}$; б) $\sqrt{7}$; в) $\sqrt{2}$; г) $\sqrt{15}$.

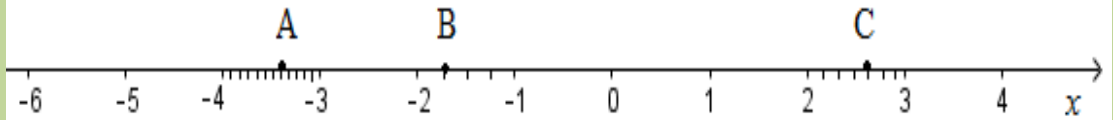
309.

Дате тачке представити на бројевној оси: $A(0,4)$, $B\left(-1\frac{2}{7}\right)$, $C\left(3\frac{1}{4}\right)$ и $D\left(-6\frac{3}{5}\right)$.

310.

На бројевној оси су приказане тачке A , B и C . Запиши координате тих тачака.

Тражене координате су: $A(\quad)$, $B(\quad)$ и $C(\quad)$.

311.

Израчунај вриједност израза $A - B$ ако је:

$$A = \left(\frac{1}{3} - \frac{2}{3} : 0,2\right) \cdot \frac{2}{3} \quad \text{и} \quad B = \left(1,5 : \frac{3}{4} - 0,5\right) : 1\frac{1}{2}$$

Прикажи поступак.

312.

Израчунај вриједност израза: $[0.125^3 \cdot 2^8] : \left[0.5^2 \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^4\right] = ?$

Прикажи поступак.

313.

Израчунај вриједност израза: $\left[14 + \left(1\frac{2}{3}\right) \cdot 0,6\right] \cdot \left[\frac{4}{9} \cdot \left(\frac{1}{4} + 0,5\right)\right] = ?$

Прикажи поступак.

314.

Среди израз $(3a - x)(3a + x) - (3a - 2x)(3a + x) = ?$

Прикажи поступак.

315.

Среди израз $(2 - 5ab)^2 - (25ab - 20) \cdot ab = ?$

Прикажи поступак.

316.

Заокружи тачан одговор. Полином $(3 - a)^2 - (3 - a)(3 + a)$ једнак је:

а) $2a \cdot (a - 3)$ б) $2a - 6$ в) $6a$ г) 9

Прикажи поступак.

317.

Израчунај вриједност израза: $\frac{\sqrt{2} \cdot 5 \cdot \sqrt{32} - 2 \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{27}}{\sqrt{3} \cdot \sqrt{12}} = ?$

Прикажи поступак.

318. Напиши број $100000 \cdot 10^{10} : 10^{-15}$ у облику степена са базом 10.
 $100000 \cdot 10^{10} : 10^{-15} =$ _____.

319. Напиши број $x = 3,421 \cdot 10^{-2}$ у децималном запису.
 $x =$ _____.

320. Напиши број $x = 0,000483$ у запису са базом 10 тако да децималну тачку ставиш иза прве цифре која је различита од нуле.
 $x =$ _____.

321. Растави на чиниоце $36x^2 - 25y^2 =$

322. Упрости израз A и израчунај његову бројевну вриједност за $a = \frac{-3}{2}$ и $b = \frac{1}{10}$.
 $A = (2a - 5b)(2a + 5b) - (2a + 5b)^2 + 50b^2 = ?$
Прикажи поступак.

323. Колико је $a^2 - b^2$ ако је $a - b = 3$ и $a : b = 3 : 2$?
Прикажи поступак.

324. Растави на чиниоце $2x^2 + 20x + 50 = ?$
Прикажи поступак.

325. Израчунај вриједност израза A .
Прикажи поступак.
 $A = (\sqrt{48} - 1 - 4\sqrt{3}) - \left(\frac{1}{4}\right)^4 \cdot 2^5 : \left(\frac{1}{2}\right)^3 =$

326. Израчунај вриједност израза B .
Прикажи поступак.

$$B = 8x^3 - 4x^2, \text{ за } x = \sqrt{2 + \frac{1}{4}} =$$

327. Израчунај вриједност израза A и B , и нађи количник $A : B$ ако је:

$$A = 1 - \frac{1}{5} : (-0,2) + \frac{5}{4} \cdot (-0,16)$$

$$B = \frac{3}{2} - 3 \frac{1}{2} \cdot \left(-\frac{1}{7}\right)$$

Прикажи поступак.

328. Од квадрата разлике монома $5x$ и $3y$, одузми разлику квадрата тих монома и израчунај вриједност добијеног израза за $x = \frac{5}{2}$ и $y = \frac{1}{3}$.

Прикажи поступак.

329. Ако је $x^2 + y^2 = 2$ и $xy = 1$ нађи вриједност израза: $(2x + y)^2 - (\sqrt{3}x)^2$

Прикажи поступак.

330. Скрати разломак $\frac{(x^3 - y^3)(2x - 3y)}{(x^2 - y^2)(-2x + 3y)} =$ (за $x \neq \pm y$; $x \neq \frac{3}{2}y$)

Прикажи поступак.

331. Одреди вриједност израза $A = \frac{1-x}{1+x} \cdot \left(1 - \frac{\frac{1}{x+1} - 1}{\frac{1}{x+1}} \right)$ за $x = 0,75$.

Прикажи поступак.

332. Одреди вриједност израза $A = \frac{3 - \frac{10}{3 + 1,7 \cdot 10}}{2 + 0,5 \cdot 1 \frac{1}{3}}$.

Прикажи поступак.

Једначине и неједначине

Задаци

333.	Ријешите једначину: $(x - 1)^2 - x(x + 8) = 21$. Прикажи поступак.
334.	Ријешите једначину: $(x - 3)^2 + 16 = (5 - x)^2$. Прикажи поступак.
335.	Рјешење једначине $\frac{x+2}{3} - \frac{x-2}{5} = 2$ налази се између бројева: а) -15 и -5 б) -5 и 0 в) 0 и 5 г) 5 и 15 Ријешите једначину, па заокружите слово испред тачног одговора.
336.	Да ли су еквивалентне следеће једначине: $x - 3 = 2x - 7$ и $(x - 3)(x + 5) = (x - 1)^2$? ДА НЕ Прикажи поступак, а затим заокружите ДА ако јесу или НЕ ако нису.
337.	Ријешите једначину: $\sqrt{(x - 1)^2} = 5$. Прикажи поступак.
338.	За коју вриједност параметра a су еквивалентне једначине: $ax + 1 = a - 3$ и $2 - \frac{2x + 1}{4} = \frac{3}{4}$ Прикажи поступак. Одговор: Једначине су еквивалентне за $a = \underline{\hspace{2cm}}$.
339.	Мајка има 27, а син 3 године. За колико година ће мајка бити пет пута старија од сина? Прикажи поступак. Одговор: За $\underline{\hspace{2cm}}$ године мајка ће бити пет пута старија од сина.

340.	<p>Бициклиста је првог дана прешао $\frac{1}{4}$ пута, другог дана $\frac{2}{3}$ од остатка пута, а трећег дана прешао је последњих 90km. Колика је дужина цијелог пута? Прикажи поступак.</p> <p>Одговор: Дужина цијелог пута, који је бициклиста прешао, је _____ km.</p>
341.	<p>Обим троугла је 25cm. Одреди његове странице ако се зна да је друга за 3cm већа од прве, а трећа једнака трећини друге. Прикажи поступак.</p> <p>Одговор: Странице троугла су _____ .</p>
342.	<p>Обим правоугаоника је 26 cm, а разлика страница 3cm. Одреди странице правоугаоника. Прикажи поступак.</p> <p>Одговор: Странице правоугаоника су дужине _____ .</p>
343.	<p>Збир два броја је 6. Разлика половине првог и три четвртине другог броја је -7. Који су то бројеви? Прикажи поступак.</p> <p>Одговор: Тражени бројеви су: _____ .</p>
344.	<p>Средња линија једног трапеза је 42 cm, а разлика основица 12 cm. Колике су основице? Прикажи поступак.</p> <p>Одговор: Основице трапеза су _____ .</p>
345.	<p>Дрвени стуб је петином своје дужине у земљи, трећином своје дужине је у води и 84 cm тог стуба се налази изнад воде. Одреди дужину тог стуба. Прикажи поступак.</p>
346.	<p>Ученик је првог дана прочитао $\frac{3}{16}$ књиге, другог дана 2,4 пута више него првог дана, а трећег дана преосталих 87 страница. Колико страница има та књига? Прикажи поступак.</p>

347. Рјешење линеарне неједначине $\frac{3-x}{2} - \frac{1}{3} < 1$ је скуп:
 а) $(-\infty, \frac{1}{3})$ б) $(\frac{1}{3}, +\infty)$ в) $(2, +\infty)$ г) $(-\infty, 2)$
 Прикажи поступак, а затим заокружи слово испред тачног одговора.

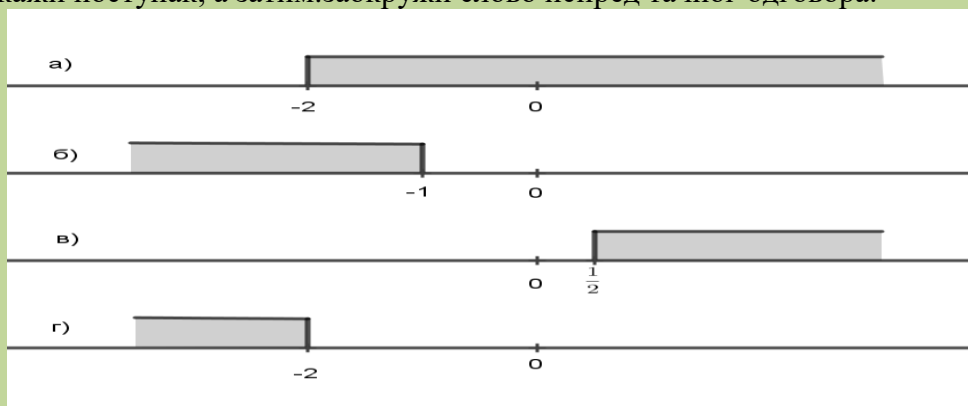
348. Ријешити неједначину.
 Прикажи поступак.
 $(x + 4)^2 - 24x \leq (x - 4)(x + 4) - 8$

349. Збир свих позитивних цијелих бројева који су рјешења неједначине $2(2x - 1) - 3(3x - 2) \geq -16$ је:
 а) 10 б) 4 в) 5 г) 15
 Прикажи поступак, а затим заокружи слово испред тачног одговора.

350. За које вриједности променљиве x је збир $\frac{1-x}{2} + \frac{1+x}{3}$ већи од 2?
 Прикажи поступак.

351. Одреди све природне бројеве x , за које је вриједност израза $1 - \frac{x-2}{3}$ позитивна.
 Прикажи поступак.
 Одговор: То су природни бројеви _____.

352. Који скуп бројева приказан на бројевној правој представља рјешење неједначине $\frac{x+2}{3} - x < 2$?
 Прикажи поступак, а затим заокружи слово испред тачног одговора.

353.	Ријешите једначину $2x^2 - 72 = 0$. Прикажи поступак.
354.	Ријешите једначину $x^2 - 10x + 25 = 0$. Прикажи поступак.
355.	Ријешите једначину $\frac{3}{5}x^2 = \frac{27}{125}$. Прикажи поступак.
356.	Милана је у децембру добила 17 оцјена. Све су оцјене четворке и петице, а укупан збир им је 80. Колико је тог мјесеца Милана добила петица? Прикажи поступак.
357.	Како се може размијенити новчаница од 100 КМ у метални новац од 5 КМ и 2 КМ, тако да укупно буде 44 металних новчића? Прикажи поступак.
358.	Перина плата износи 715 КМ. Ако би одвајао $\frac{1}{11}$ од сваке плате, колико најмање мјесеци мора да штеди да би платио љетовање у Грчкој за које му је потребно 300 евра, а један евро вриједи 1,95 КМ? Прикажи поступак.
359.	Збир двије сусједне странице правоугаоника је 17см. Ако се дужа страница смањи за 2см, а краћа повећа за 3см, површина ће се повећати за 10см ² . Одреди странице тог правоугаоника. Прикажи поступак.
360.	Разлика два позитивна броја је 52. Ако се већи подијели мањим добије се количник 5 и остатак 4. Који бројеви су у питању? Прикажи поступак.
361.	Збир два природна броја је 625 при чему је 8% мањег броја једнако 16% њихове разлике (када се од већег броја одузме мањи). Који су то бројеви? Прикажи поступак.

Функције и пропорције

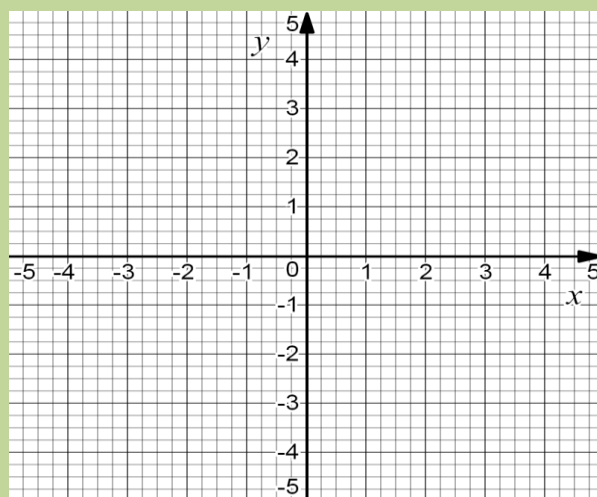
Задаци:

362. Одреди имплицитни облик функције $y = -\frac{2}{5}x + 2$.
Прикажи поступак.

363. Одреди експлицитни облик функције $2x - 3y - 6 = 0$.
Прикажи поступак.

364. Дјечак је имао 120 КМ. У једној продавници је потрошио четвртину новца, а у другој двије трећине новца која му је остала. Колико процената (у односу на првобитну суму) износи трошак у првој, а колико у другој продавници?
Прикажи поступак.

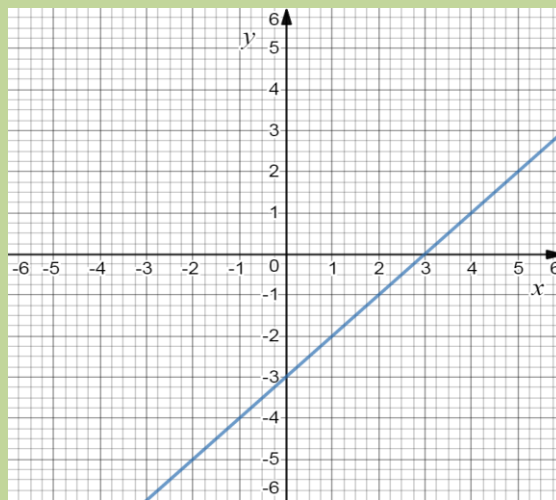
365. На датом координатном систему нацртај график функције $3x + 2y - 6 = 0$ помоћу тачака у којима график пресјеца координатне осе Ox (тачка A) и Oy (тачка B). Прикажи поступак.

366. Израчунај површину троугла који график функције $y = 2x - 4$ образује са координатним осама Ox и Oy .
Прикажи поступак.

367.

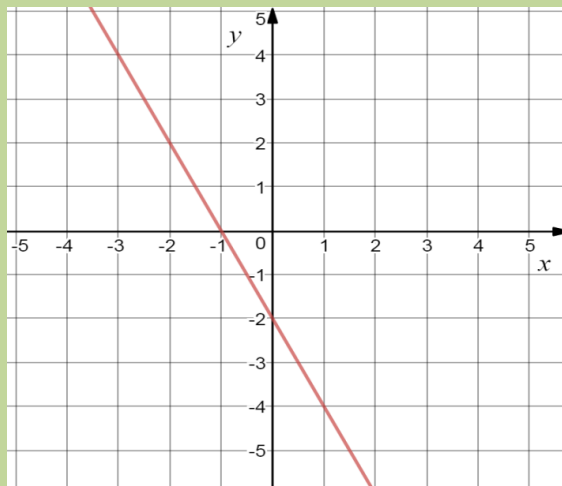
На слици је приказан дио графика једне функције $y = kx + n$.
Два одговора су тачна. Заокружи слова испред тачних тврђења.

- а) функција је опадајућа
- б) нула функције је $x =$
- в) $k > 0$
- г) $n = -3$
- д) $y < 0$ за $x > 3$

368.

Одреди једначину линеарне функције која одговара графику са слике.
Прикажи поступак.

369.

Један рукопис има 60 страница, а на свакој страници су 24 реда. За колико треба повећати број редова на свакој страници да би рукопис имао 40 страница?
Прикажи поступак.

370.	Кроз 10 славина базен се напуни за 4 сата. За које би се вријеме напунио базен ако би било 8 славина? Прикажи поступак.
371.	Одреди вриједност параметра m за које ће функција $y = (-2m + 1)x + m$ бити растућа. Прикажи поступак.
372.	Одреди растојање између тачака $M(x, 0)$ и $N(0, y)$ које припадају графику функције $3x + 4y = 12$. Прикажи поступак.
373.	Аутомобил троши 8 литара бензина на 100 километара. Колико ће коштати гориво за путовање дуго 350 километара, ако литар бензина кошта 2,5 КМ? Прикажи поступак.
374.	За аутобуски превоз за пут од 200 километара сваки од 30 ученика треба да плати по 5 КМ. Пред полазак је промијењена траса путовања и она је сада 240 километара, а 6 ученика је одустало од путовања. Колико ће сада платити путовање сваки од ученика? Прикажи поступак.
375.	У једном одјељењу је број дјевојчица према броју дјечака 4 : 3. Након што су се два дјечака одселила у други град, однос броја дјевојчица према броју дјечака је 8 : 5. Број дјевојчица у том одјељењу је: а) 12 б) 15 в) 16 г) 20. Израчунај па заокружи слово испред тачног одговора.
376.	Који број треба додати сваком од бројева 2, 6 и 11 тако да размјера првог и другог броја буде једнака размјери другог и трећег? Прикажи поступак.
377.	У математичкој секцији једне школе има 40 чланова, од којих су 60% дјевојчице. У ту секцију се учланило 10 нових чланова. Ако су сви нови чланови дјечаци, за колико се смањио проценат дјевојчица? Прикажи поступак.

378.	Функција $(a - 1)x - 2y = 5$ је растућа. Одреди најмањи цијели број a за који ће дати услов бити испуњен. Прикажи поступак.
379.	За коју вриједност параметра a ће коефицијент правца функције $2(a - 1)x + (3a - 2)y = 4$ бити једнак 2? Прикажи поступак.
380.	За ходник је потребно 150 дасака дужине 3 m и ширине 10 cm. Колико је потребно дасака дужине 2 m и ширине 3 dm за под овог ходника? Прикажи поступак.
381.	Чланови еколошке секције су се договорили да украсе школско двориште и његову околину кућицама за птице. Ако 6 ученика радећи 5 дана по 4 сата дневно направе 15 кућица, за колико би дана 10 ученика радећи по 2 сата дневно направило још толико кућица? Прикажи поступак.
382.	Марко жели да изнајми чамац и оде са другарима на излет. Распитали су се и сазнали да је почетна цијена 5€, а сваки сат изнајмљивања још 3€. Колико сати би могли бити на излету, ако укупно имају 20€? Прикажи графиком зависност цијене изнајмљивања чамца од времена у сатима. Прикажи поступак.
383.	У једном граду је број запослених на неодређено вријеме 3 пута већи од броја запослених на одређено вријеме, а однос запослених на неодређено вријеме и незапослених је 4 :3. Колико има запослених на неодређено вријеме, на одређено вријеме и незапослених, ако град има 181125 становника? Прикажи поступак.

384.

На графикону је представљена расподела ученика једног одјељења шестог разреда према висини датој у сантиметрима. Колики проценат од укупног броја ученика чине ученици који нису нижи од 150 центиметара? Прикажи поступак.

385.

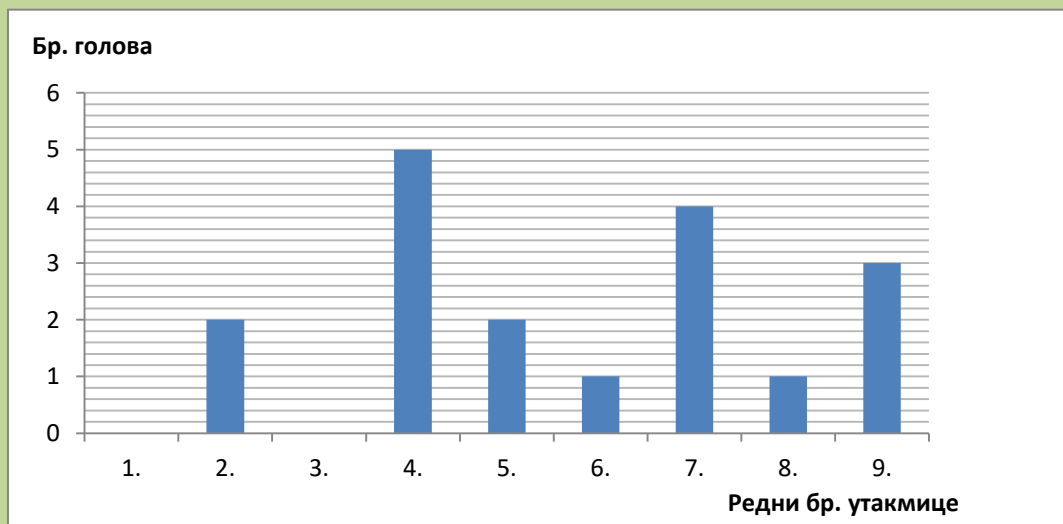
На школском турниру у малом фудбалу одиграно је укупно 9 утакмица. Број голова по свакој утакмици је дат графиконом. Колико је просјечно дато голова по утакмици? Прикажи поступак, а затим заокружи слово испред тачног одговора:

а) 3

б) 2

в) 1

г) 0

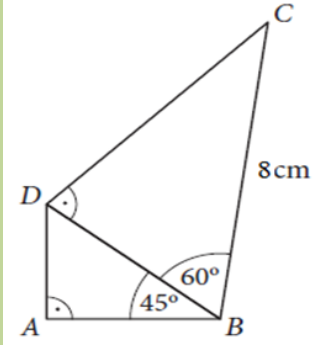

Геометрија

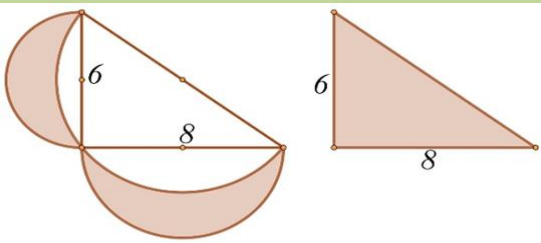
Задаци:

386.	Спољашњи угао при врху једнакокраког троугла је $\gamma_1 = 127^\circ 35' 40''$. Колики су унутрашњи углови на основици? (Израчунај па заокружи тачан одговор!) а) $\alpha = 52^\circ 24' 20''$, $\beta = 63^\circ 47' 50''$ б) $\alpha = 63^\circ 47' 50''$, $\beta = 52^\circ 24' 20''$ в) $\alpha = 52^\circ 24' 20''$, $\beta = 52^\circ 24' 20''$ г) $\alpha = 63^\circ 47' 50''$, $\beta = 63^\circ 47' 50''$
-------------	--

387.	Колика је површина правоуглог троугла коме је обим $O = 30\text{cm}$ а најкраћа страница 5cm ? (Израчунај па заокружи тачан одговор!) а) $P = 30\text{cm}^2$ б) $P = 60\text{cm}^2$ в) $P = 90\text{cm}^2$ г) $P = 120\text{cm}^2$ д) $P = 150\text{cm}^2$
-------------	---

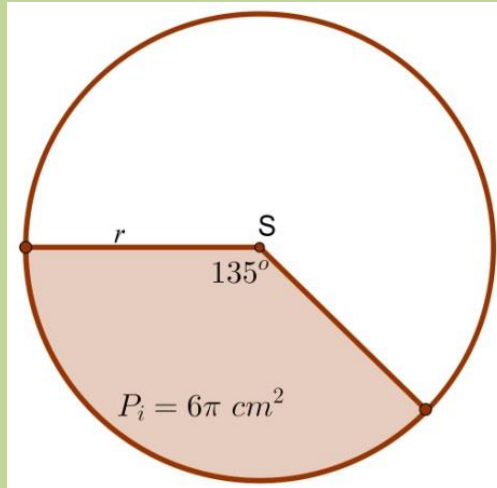
388.	Израчунај обим четвороугла $ABCD$ на слици. Прикажи поступак.
-------------	---

389.	У једнакокраком труглу уписан је квадрат тако да му два тјемена леже на основици остала два на крацима. Колика је страница квадрата x ако је основица троугла $a = 18\text{ cm}$ а крак $b = 15\text{ cm}$? Прикажи поступак.
-------------	--

390.	Над правоуглим троуглом су нацртани полукругови са центрима на срединама катета и средини хипотенузе. Докажи да је шрафирана површина дијелова круга лијево једнака површини правоуглог тругла десно! Прикажи поступак.
-------------	---

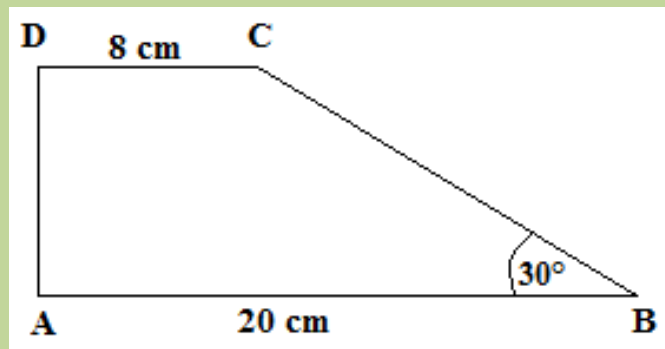
391. Израчунај површину једнакокраког трапеза чије дијагонале дужине $10 \cdot \sqrt{2}$ cm граде прав угао.
Прикажи поступак.

392. Израчунај обим круга $K(S, r)$ на слици.
Прикажи поступак.

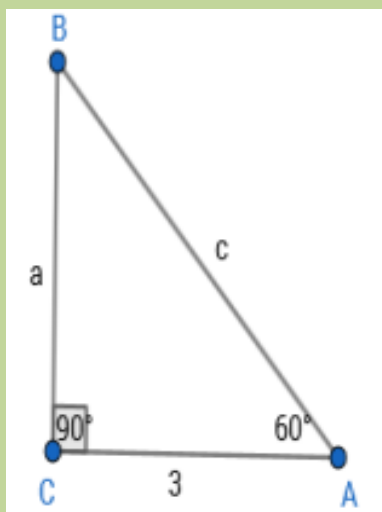
393. Катете правоуглог троугла су 12cm и 16cm. Израчунати површину круга описаног око тог троугла. (Користи $\pi = 3,14$.)
Прикажи поступак и нацртај скицу.

394. Израчунај површину правоуглог трапеза $ABCD$ на слици.
Прикажи поступак.

395. Колики је централни угао круга полупречника 15 cm коме одговара лук дужине 12π cm?
Прикажи поступак.

396. Одреди обим и површину троугла са слике.
Прикажи поступак.

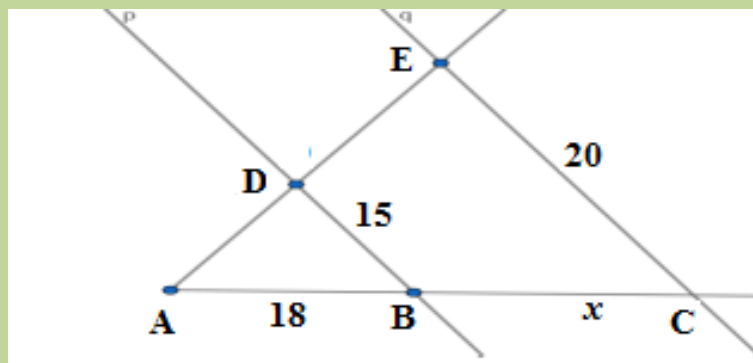

397. Одреди површину паралелограма чије су странице 13 cm и 21 cm , а дужина краће дијагонале 20 cm.
Прикажи поступак.

398. Једна страница правоугаоника је 8 cm, а његова дијагонала је за 4 cm дужа од друге странице. Одреди обим и површину тог правоугаоника.
Прикажи поступак.

399. Колики су углови правоуглог троугла, ако се његови оштри углови односе као 4:5?
Прикажи поступак.

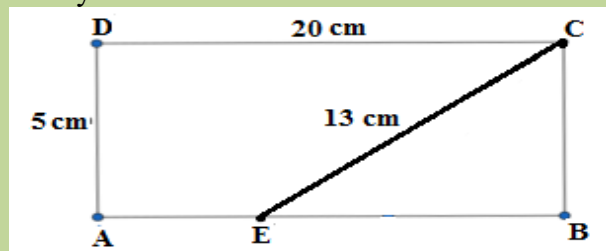
400. Праве p и q су паралелне. Одреди непознату дужину дужи x са слике.
Прикажи поступак.

401. У правоуглом троуглу $\triangle ABC$ (C је тјеме правог угла), BD је симетрала угла $\sphericalangle CBA$. Одреди величину угла $\sphericalangle CDB$, ако је угао код тјеме A једнак 42° . Прикажи поступак.

402. Висина једнакостраничног троугла је 6 cm . Израчунај површину тог троугла. Прикажи поступак.

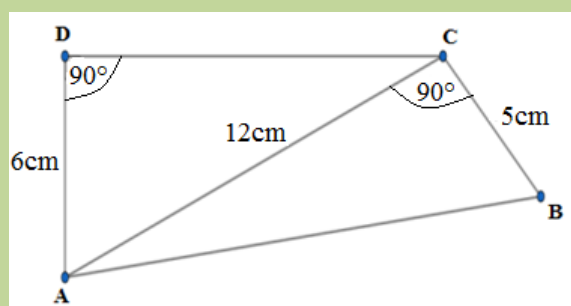
403. Дат је правоугаоник $ABCD$. Одреди дужину дужи AE са слике. Прикажи поступак.

404. Одреди обим и површину једнакокраког троугла ако му је крак $b=12\text{ cm}$, а угао на основици је 30° . Прикажи поступак.

405. Дат је круг са центром у координатном почетку, полупречника $r=6\text{ cm}$. Из тачке M која је на позитивном дијелу x -осе и од центра O удаљена 10 cm , повучене су тангенте које круг додирују у тачкама A и B . Одреди површину четвороугла $OAMB$. Прикажи поступак.

406. Одреди обим четвороугла са слике. Прикажи поступак.

407. Израчунај унутрашње углове паралелограма ако је спољашњи угао β_1 за 16° мањи од одговарајућег унутрашњег угла β . Прикажи поступак.

408. Да ли је троугао са унутрашњим угловима 23° и 125° сличан троуглу чија су два унутрашња угла једнака 32° и 23° ?
Прикажи поступак.

409. Површина једнакокраког троугла износи 168cm^2 , а висина која одговара основици је 24cm . Колики је обим тог троугла?
Прикажи поступак.

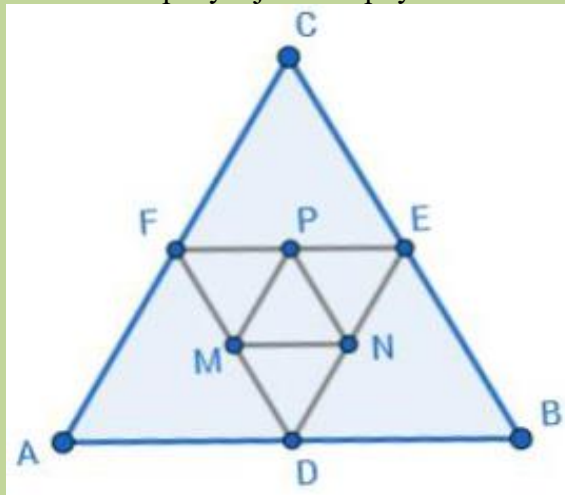
410. У кругу полупречника 1dm уписан је једнакокраки троугао основице 16cm . Израчунај површину тог троугла.
Прикажи поступак.

411. Одреди обим круга код којег централном углу од 30° одговара дужина лука $\frac{2}{3} \cdot \pi \text{ cm}$.
Прикажи поступак.

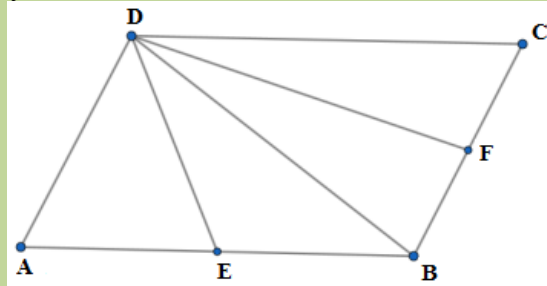
412. Тачке A, B, C дијеле кружницу (O, r) у размјери $2 : 3 : 4$. Одреди унутрашње углове троугла ABC .
Прикажи поступак.

413. Дат је троугао са страницама $3,5\text{cm}$, 4cm и $6,5\text{cm}$. Колики је збир најкраће и најдуже странице њему сличног троугла ако му је обим 28cm ?
Прикажи поступак

414. Једнакостраничан троугао $\triangle ABC$ има страницу дужине 10 cm . Тачке D, E и F су средишта редом страница AB, BC и CA , а тачке M, N и P су средишта редом страница FD, DE и EF . Израчунај обим троугла $\triangle MNP$. Прикажи поступак.

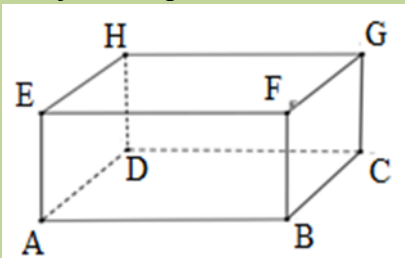
- 415.** Тачке E и F су средишта страница AB и BC паралелограма $ABCD$. Ако је површина паралелограма 32cm^2 , израчунај површину четвороугла $EBFD$. Прикажи поступак.

- 416.** Основица AB једнакокраког троугла ABC подијељена је тачкама M и N на 3 једнака дијела. Докажи да је $CM = CN$. Прикажи поступак.

ПРИЗМА

- 417.** Дат је квадар $ABCDEFGH$ на слици.

У каквом су међусобном положају :

- права AE и раван одређена тачкама BDH ;
- права AC и раван одређена тачкама BCH ;
- права BD и раван одређена тачкама ABC ?

Одговор:

- права AE _____ са равни која је одређена тачкама BDH ;
- права AC _____ раван која је одређена тачкама BCH ;
- права BD _____ равни која је одређена тачкама ABC ?

- 418.** Обим већег дијагоналног пресека правилне шестостране призме је 100cm , а однос висине и основне ивице је $3:1$. Израчунај површину и запремину призме. Прикажи поступак.

- 419.** Површина дијагоналног пресека коцке износи $9\sqrt{2}\text{cm}^2$. Колика је површина и запремина коцке? Нацртати скицу и приказати поступак.

420.	Ивице двију коцака се односе као $3 : 2$, а њихове површине се разликују за 120. Колике су њихове ивице? Прикажи поступак.
421.	Ивице квадра се односе као $2:3:6$, а просторна дијагонала износи $D = 21$. Колика је површина и запремина квадра? Нацртати скицу и приказати поступак.
422.	Просторна дијагонала правилне четворостране призме износи $D = 3$ cm, а основна ивица $a = 2$ cm. Израчунати површину и запремину призме. Нацртати скицу и приказати поступак.
423.	Површина правилне тростране призме износи $20\sqrt{3}$ cm ² , а основна ивица $a = 4$ cm. Израчунати висину призме. Нацртати скицу и приказати поступак.
424.	Одредити површину дијагоналног пресека квадра чија је висина једнака 8 dm, а основне ивице износе 3 dm и 4 dm. Нацртати скицу и приказати поступак.
425.	Основа праве четворостране призме је ромб са дијагоналама 24 cm и 10 cm. Израчунати површину и запремину призме, ако је њена висина 10 cm. Прикажи поступак..

ПИРАМИДА

426.	Ако код правилне четворостране пирамиде знамо да је основна ивица $a = 24$ cm, апотема (бочна висина) $h = 20$ cm, израчунај површину и запремину пирамиде. Нацртати скицу и приказати поступак.
427.	Основна ивица правилне тростране пирамиде износи $a = 6\sqrt{3}$ cm, висина $H = 4$ cm. Израчунати површину и запремину пирамиде. Нацртати скицу и приказати поступак.
428.	Одредити висину правилне тростране пирамиде чија је основна ивица $a = 9$ cm, а бочна ивица $b = 6$ cm. Нацртати скицу и приказати поступак.

429. Израчунати површину и запремину тетраедра ако му је основна ивица a . Нацртати скицу и приказати поступак.

430. Израчунати запремину правилне четворостране пирамиде, ако је његова површина $P = 96 \text{ cm}^2$, а основна ивица $a = 6 \text{ cm}$. Нацртати скицу и приказати поступак.

431. Површина дијагоналног пресека правилне четворостране пирамиде износи 12 dm^2 , а обим основе је 8 dm . Израчунати површину дате пирамиде. Нацртати скицу и приказати поступак.

432. Израчунати површину омотача правилне тростране пирамиде, ако је ивица основе $a = 2\sqrt{3} \text{ cm}$, а бочна ивица са равни основе гради угао од 45° . Прикажи поступак.

433. Правилна шестострана пирамида има основну ивицу 2 dm , а бочна ивица је нагнута према равни основе под углом од 45° . Израчунати површину и запремину пирамиде. Прикажи поступак.

ВАЉАК

434. Израчунати запремину правог ваљка чија је површина $48\pi \text{ cm}^2$, а дужина полупречника износи 3 cm . Нацртати скицу и приказати поступак.

435. Која фигура настаје ротацијом правоугаоника са страницама a и b око странице a ? Означити слово испред тачног одговора:

а) призма, б) ваљак, в) купа, г) лопта.

Нацртати скицу.

436. Површина осног пресека ваљка је 20 cm^2 , а површина основе је $4\pi \text{ cm}^2$. Одредити висину ваљка. Нацртати скицу и приказати поступак.

437.	Површина ваљка је 28π , а однос висине и полупречника 5:2. Одредити запремину ваљка. Нацртати скицу и приказати поступак.
-------------	--

438.	Колико лима треба за израду 10 конзерви облика ваљка, пречника основе 10 cm и висине 5 cm? Нацртати скицу и приказати поступак.
-------------	--

439.	Базен облика ваљка пречника основе 20 m и дубине 2,8 m. Колика је површина базена која је обложена плочицама? Колико је потребно плочица квадратног облика ивице $a = 10$ cm? Нацртати скицу и приказати поступак.
-------------	---

440.	Осни пресјек ваљка је квадрат површине 100 cm ² . Израчунати површину и запремину ваљка. Прикажи поступак.
-------------	--

441.	У коцки ивице $a = 10$ cm уписан је ваљак. Израчунај разлику њихових запремина. Прикажи поступак.
-------------	--

КУПА

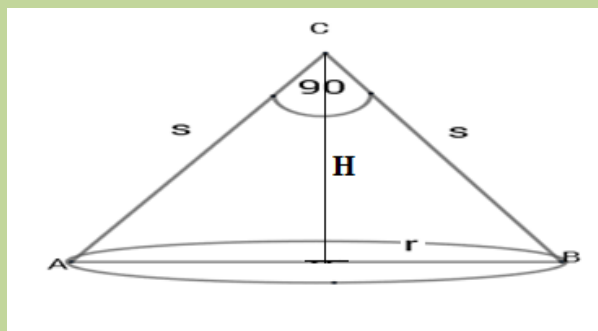
442.	Колика је површина купе чија је висина 8cm, изводница 10cm. Нацртати скицу и приказати поступак.
-------------	---

443.	Површина базе праве купе је 9π cm ² , а дужина њене изводнице износи 5cm. Израчунати површину и запремину купе? Нацртати скицу и приказати поступак.
-------------	---

444.	Израчунати запремину праве купе чија је површина 90π cm ² , а изводница је за 3cm дужа од пречника базе купе. Нацртати скицу и приказати поступак.
-------------	--

445. Површина омотача праве купе је $60\pi\text{cm}^2$, а њен полупречник је 6 cm. Израчунати површину и запремину те купе. Нацртати скицу и приказати поступак.

446. Осни пресјек праве купе је правоугли троугао ABC . Колики је омотач M и запремина V купе, ако је дужина обима основе купе $6\pi\text{cm}$? Прикажи поступак.

447. Осни пресјек праве купе је једнакостранични троугао са страницом 6 dm. Одредити површину купе. Нацртати скицу и приказати поступак.

448. Изводница праве купе једнака је 6 cm и са равни основе заклапа угао од 30° . Израчунати површину и запремину купе. Нацртати скицу и приказати поступак.

449. Од металне шипке у облику ваљка дужине 2m изливена је купа чији је полупречник основе дужине 10cm. Ако је ширина попречног пресјека шипке 4cm, колика је висина купе? Прикажи поступак.

ЛОПТА

450. Одредити запремину лопте, ако је њена површина $144\pi\text{cm}^2$? Нацртати скицу и приказати поступак.

451. Однос запремина двије лопте 27:1. Колико је пута полупречник једне лопте већи од полупречника друге лопте? Прикажи поступак.

452. Ако се полупречник лопте повећа за 3 cm, онда се њена површина повећа за $108\pi\text{cm}^2$. За колико се повећала запремина дате лопте?
Прикажи поступак.

453. Колико је пута запремина Земље већа од запремине Мјесеца? (Полупречник Земље је приближно 13000 km, а Мјесеца 3500 km).
Прикажи поступак.

454. Колико треба узети лопти полупречника 2 cm да би се од њих направила лопта полупречника 6 cm?
Прикажи поступак.

455. Колико боје треба за бојење лопте полупречника 6 dm, ако се за бојење лопте полупречника 2 dm потроши 30 грама боје?
Прикажи поступак.

456. У коцки ивице $a = 8\text{cm}$, налази се лопта која додирује све стране коцке.
Колика је разлика њихових површина?
Прикажи поступак.

РЈЕШЕЊА

ОСНОВНИ НИВО

БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ – РЈЕШЕЊА

1. Рјешење:
а) Извоз у земље ЕУ–28 у периоду I-XI 2019 износио је двije милијарде четиристо четрдесет пет милиона четиристо тринаест хиљада КМ.
б) Увоз из земаља СЕФТА у периоду I-XI 2019 износио је деветсто четири милиона шестсто осамдесет хиљада КМ.
в) Структура извоза у земље ЕФТА у периоду I-XI 2019 износила је три цијела и девет десетих.
2. в) 2,0050
3. б) 751 951
4. в) 72
5. 35 005
6. 14,035
7. 0,2,4,6,8.
8. 0 и 5.
9. в) 3358
10. 0 или 5.
11. б) 4305
12. в) 2
13. 0,3,6 или 9.
14. г) $2\frac{2}{5}$
15. Апсолутна вриједност броја -3 је 3, а апсолутна вриједност броја 3 је 3.
16. $D_{15} = \{1,3,5,15\}$
17. $D_{36} = \{1,2,3,4,6,9,12,18,36\}$
18. б.
19. а) НЕ б) ДА в) ДА г) ДА
20. Рјешење:
a	$-a$	$ a $
10	-10	10
-20	20	20
21. а) НЕ
б) ДА
в) ДА

22. а) $\frac{7}{100} = \underline{0,07}$ б) $\frac{3}{10} = \underline{0,3}$ в) $\frac{11}{10000} = \underline{0,0011}$

23. а) $\frac{12}{100}$; б) $\frac{26}{10}$; в) $\frac{1508}{100}$; г) $\frac{7}{10}$

24. б) $-0,67$

25. Бројеви из скупа А који су већи од 1 су: $\frac{9}{7}, \frac{4}{3}$ и $\frac{11}{8}$.

26. а) Најмањи број овог скупа је $\underline{-15,5}$.

б) Највећи број овог скупа је $\underline{12,004}$.

27. $-1,1 < -1,01 < 1,001 < 1,01$.

28. Рјешење:

$5 + (-2)$	\times	7
$-5 + (-2)$	\times	3
$5 - (-2)$	\times	-3
$-5 - (-2)$	\times	-7

29. Рјешење:

$\frac{3}{7} + \frac{2}{7}$	\times	$\frac{12}{7}$
$\frac{5}{7} - \frac{3}{7}$	\times	$\frac{3}{7}$
$1\frac{5}{7}$	\times	$\frac{5}{7}$
$\frac{6}{7} - 2$	\times	$\frac{2}{7}$

30. а)

31. Рјешење:

а) $-8 \cdot (+12) = -96$

б) $-1 \cdot (-1) = 1$

в) $20 \cdot (-10) = -200$

г) $-700 \cdot 0 = 0$

32. Рјешење:

а) $-81 : (-3) = 27$

б) $-144 : (+12) = -12$

в) $+22 : (-11) = -2$

г) $0 : (-65) = 0$

33. Рјешење:

а) $4,2 : 7 = 0,6$

б) $0,8 \cdot 4,9 = 3,92$

в) $2,09 + 3,47 = 5,56$

г) $2,09 - 3,47 = -1,38$

34. в)

35. а) Т б) Н в) Н г) Т д) Н

36. б)

37. $-\frac{3}{13}$

38. 16 000

39. 23 500

40. а) $(11,5 - 1,5) + 2,71 = 10 + 2,71 = 12,71$

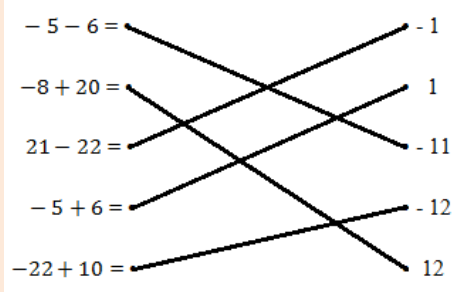
б) $2 \cdot 7,23 - 2 \cdot 2,23 = 2 \cdot (7,23 - 2,23) = 2 \cdot 5 = 10$

в) $11 : 5 + 9 : 5 = (11 + 9) : 5 = 20 : 5 = 4$

41. а) 0 б) 1 в) - 4 г) 4,1

42. а) $\frac{9}{13}$ б) $\frac{3}{7}$ в) $\frac{2}{5}$ г) 0

43. Рјешење:

44. а) НЕ б) НЕ в) НЕ г) ДА

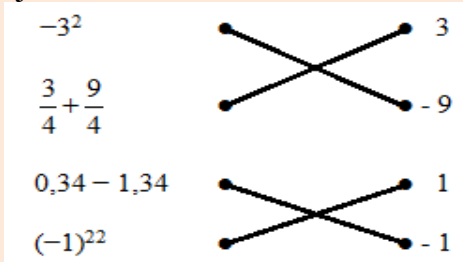
45. а) $\frac{8}{27}$ б) $\frac{8}{3} = 2\frac{2}{3}$ в) $\frac{49}{16} = 3\frac{1}{16}$

46. $-\frac{15}{5} = -3$

47. б)

48. г)

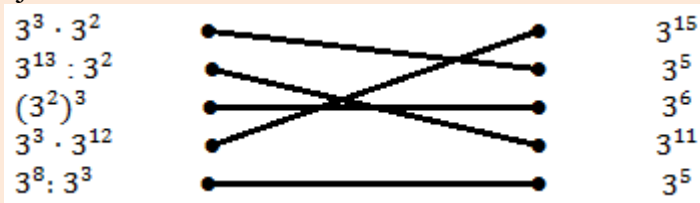
49. Рјешење:

50. а) 8 б) - 49 в) 27 г) 145

51. в)

52. Рјешење:

53. 2,01

54. Резултат одузимања је број 155,32

55. Сања је потрошила 7,70 КМ.

56. б)

57. Милош треба да уплати за прву рату 78,24 КМ.

58. в)

ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ – РЈЕШЕЊА

59. в)

60. а) $x = -4$ б) $x = 3$

61. а) $x = \frac{1}{3}$ б) $x = -1\frac{3}{5}$

62. а) $x = 81$ б) $x = -5$

63. а) $x = 6$ б) $x = -3$ в) $x = -13$ г) $x = 2$

64. а) ДА б) НЕ

65. б) 60

66. в)

67. в)

68. а) $x = 0,1$ б) $x = -1$

69. а) $x = -\frac{1}{2}$ б) $x = -\frac{1}{4}$

70. в) 3 и 4

71. в)

72. б)

73. 1) г) $x \leq -7$ 2) а) $x > 2$ 3) б) $x \geq 6$

74. б)

75. а)

76. а) Т б) Т

77. $x < 0$

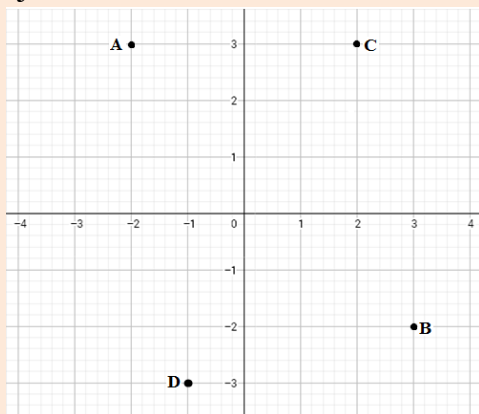
78. $x < -5$

79. $x < 5$

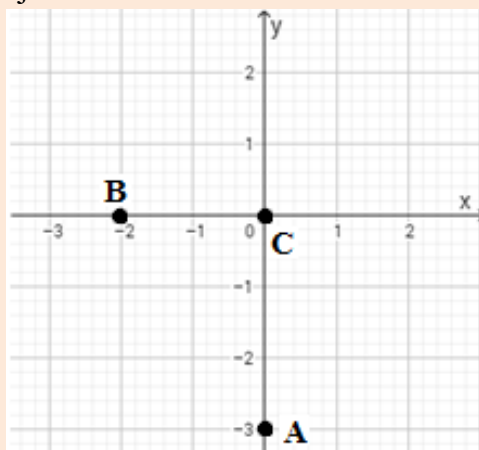
ФУНКЦИЈЕ И ПРОПОРЦИЈЕ – РЈЕШЕЊА

80. Координате тјемева су: $A(0, -3)$, $B(4, -1)$, $C(2, 3)$, $D(-3, 0)$

81. Рјешење:

82. Рјешење:

83. Рјешење: в)

84. Рјешење: в)

85. Рјешење: а)

86. Рјешење: $x = 1$

87. Рјешење: б)

88. Рјешење: г)

89. Рјешење: а) $x = 5$, б) $y = -3$

90. Тачан одговор је в).

91. Одговор: $x = 10$

92. Одговор: $x = 0,2$ или $x = \frac{1}{5}$ или $x = \frac{5}{25}$

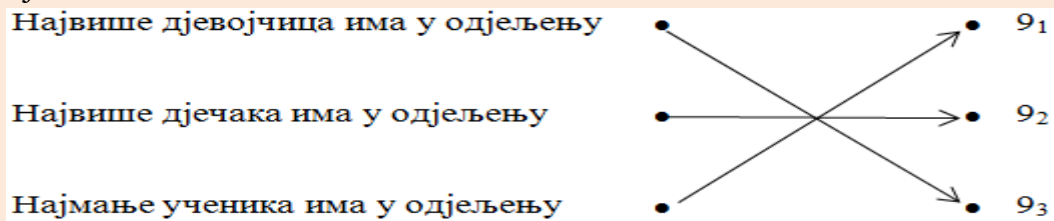
93. Тачан одговор је под б).

94. Одговор: $A(-2,-1)$, $B(1,1)$, $C(1,-1)$.
95. Рјешење: $A(2, 1)$; $B(0, 2)$ и $C(-2, 0)$
96. Рјешење: б)
97. Рјешење: $a = 20$
98. Рјешење: $x = -1$
99. Рјешење:

x	-1	0	1
y	-5	-2	1

100. Рјешење: в).

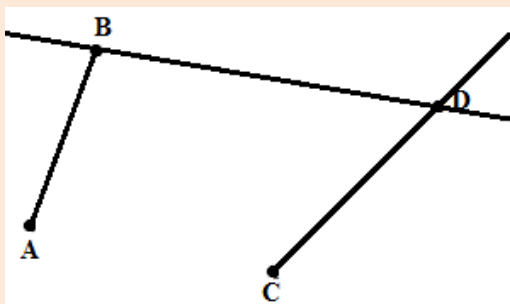
101. Рјешење:

102. Рјешење: г)

ГЕОМЕТРИЈА – РЈЕШЕЊА

103. Рјешење:

104. тежишна дуж.

105. Рјешење:

- Дуж дужине 3cm је дуж AB .
- Дуж дужине 4cm је дуж BC .
- Дуж дужине 5cm је дуж CD .
- Дуж дужине 7cm је дуж AC .
- Дуж дужине 9cm је дуж BD .

106. Рјешење:

а) ДА б) ДА в) ДА г) НЕ д) ДА њ) ДА

107. Рјешење:

- а) Када правом углу додамо оштар угао добије се туп угао.
- б) Када опруженом углу додамо оштар угао добије се неконвексан угао.
- в) Када од правог угла одуземо оштар угао добије се оштар угао.
- г) Када од опруженог угла одуземо оштар угао добије се туп угао.
- д) Када од опруженог угла одуземо туп угао добије се оштар угао.

108. Рјешење:

- а) Центар описане кружнице се налази на пресеку симетрала страница.
- б) Центар уписане кружнице код троугла се налази на пресеку симетрала углова.
- в) Тежиште троугла се налази на пресеку тежишних линија троугла.
- г) Ортоцентар троугла се налази на пресеку правих одређених висинама троугла.

109. Рјешење:

- а) Тачке које припадају кружници су: B; G и E;
- б) Тачке које припадају унутрашњој области круга су: A; C и D;
- в) Тачке које не припадају кругу су: E и H.

110. Рјешење:

- а) Права p је сјечица кружнице.
- б) Права q је тангента кружнице.
- в) Дуж AC је полупречник кружнице.
- г) Дуж AD је тетива кружнице.

111. Рјешење:

УГЛОВИ	90°, 43°, 47°	80°, 49°, 51°	130°, 25°, 25°
ВРСТА ТРОУГЛА (према величини унутрашњих углова)	правоугли	оштроугли	тупоугли

112. Рјешење:

- Троугао који има сва три оштра угла зове се оштроугли.
- Троугао који има један прави угао зове се правоугли.
- За троугао који има двије једнаке странице и један прави угао кажемо да је једнакокракоправоугли.
- Четвороугао који има један пар паралелних страница зове се трапез.

113. Рјешење:

Права кроз тачку F је тангента.
Пречник круга је дуж IJ
Дуж GH назива се тетива.
Дуж CF назива се полупречник.
Дио кружнице између тачака E и D представља кружни лук.
Права која пролази тачкама E и D је сјечица.

114. Тачна тврдња је под: в).

115. Рјешење:

а) Површина круга полупречника 4 cm износи $16\pi\text{ cm}^2$.

б) Површина квадрата странице 6 cm износи 36 cm^2 .

в) Површина правоугаоника са страницама 5 cm и 7 cm износи 35 cm^2

116. Рјешење:

а) Обим круга полупречника 2 cm износи $4\pi\text{ cm}$.

б) Обим једнакокраког троугла основице 7 cm и крака 9 cm је 25 cm .

в) Обим једнакокраког трапеца основица 8 cm и 6 cm и крака дужине 4 cm је 22 cm .

117. а) постоји б) не постоји

118. а) $P = 15\text{ cm}^2$ б) $P = 64\text{ cm}^2$ в) $P = 9\pi\text{ cm}^2$

119. $O = 16\pi\text{ cm}$

120. $P = 81\text{ cm}^2$

121. а) $c = 13\text{ cm}$ б) $b = 15\text{ cm}$

122. $P = 16\text{ cm}^2$

123. а) паралелне су сљедеће праве: a и b ; c и d .

б) нормалне су сљедеће праве: a и c ; a и d ; b и c ; b и d .

124. $x = 74^\circ$

125. Остали углови (углови на основици) су једнаки и зносе по 55° .

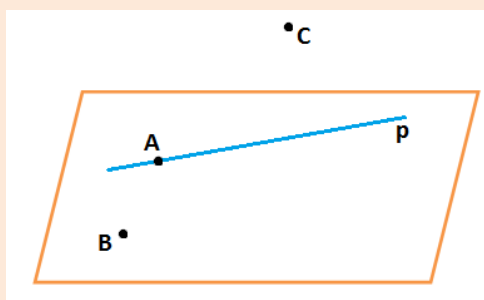
126. $O = 34\text{ cm}$.

127. Тачне тврдње су под а) и в).

128. а) За сваки угао који има мање од 90° кажемо да је оштар угао.

б) Сваки угао већи од правога, а мањи од опруженог зове се туп угао.

129. Рјешење:

130. а) су паралелне б) се сијеку в) се мимоилазе

131. а)

132. 3) GH

133. 1. Пирамида, 2. Лопта , 3. Призма , 4. Ваљак .

134. $P = 150 \text{ cm}^2$

135. Правоугаоник и два круга .

136. Рјешење: а), г) и д)

137. AD , EH и FG .

138. а) паралелне
б) окомите, нормалне
в) мимоилазне

139. в) осам

140. а) купа, б) 4см, в) 5см, г) 3см.

141. Разликују се за 4 cm^3 .

142. $P = 534,8 \text{ cm}^2$; $V = 588 \text{ cm}^3$

СРЕДЊИ НИВО

БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ – РЈЕШЕЊА

143. а) 9876 б) 9996
 144. 207; 270; 720; 702; 540; 504; 450 и 405.
 145. Рјешење:

a	$\frac{3}{7}$	-0,6	$-2\frac{3}{5}$	$-\frac{1}{4}$
$-a$	$-\frac{3}{7}$	0,6	$2\frac{3}{5}$	$\frac{1}{4}$
$ a $	$\frac{3}{7}$	0,6	$2\frac{3}{5}$	$\frac{1}{4}$
$\frac{1}{a}$	$\frac{7}{3}$	$-\frac{5}{3}$	$-\frac{5}{13}$	-4

146. То су бројеви -1,26 и -1,25.
 147. б) 6
 148. а) $-0,987 < -0,897$ б) $\frac{5}{17} > \frac{5}{18}$ в) $1,821 < 1,822$ г) $-6,001 > -6,01$
 149. То је број 9.
 150. Таквих бројева има 5.
 151. 12
 152. То су бројеви $3\frac{3}{5}$ и $3\frac{7}{10}$.
 153.

Децимални запис	0,28	0,008	0,0032	0,00016
Разломак	$\frac{28}{100} = \frac{7}{25}$	$\frac{8}{1000} = \frac{1}{125}$	$\frac{32}{10000} = \frac{2}{625}$	$\frac{16}{100000} = \frac{1}{6250}$

154. 5
 155. Скуп заједничких дјелитеља је $D = \{1,2,4,8\}$, а НЗД $(16, 24) = 8$.
 156. $-\frac{1}{4} = -0,25$; $\frac{4}{5} = 0,8$; $-\frac{21}{25} = -0,84$; $\frac{5}{8} = 0,625$; $-\frac{11}{125} = -0,088$
 157. $\frac{168}{192} = \frac{7}{8}$; $0,175 = \frac{7}{40}$; $\frac{390}{480} = \frac{13}{16}$; $0,0015 = \frac{3}{2000}$
 158. в)
 159. $B = \{2 + \sqrt{3}; -\sqrt{12}; 3,03003300033\dots\}$

160. а) $\sqrt{64} = 8$, б) $\sqrt{0,16} = 0,4$, в) $\sqrt{\frac{25}{36}} = \frac{5}{6}$, г) $\sqrt{3\frac{1}{16}} = \frac{7}{4} = 1\frac{3}{4}$.
161. $\sqrt{60,84} = 7,8$; $\sqrt{0,6084} = 0,78$; $\sqrt{608400} = 780$; $\sqrt{\frac{6084}{169}} = 6$.
162. Г; Г; Г; ⊥.
163. а) $\frac{1}{2}$ б) 2,5
164. $\frac{2}{27}$
165. в) 4. ред
166. $A = -\frac{25}{4}$
167. а) $\frac{1}{3}$ б) -0,5 или $-\frac{1}{2}$
168. $4a^2 - 10ab + 6b^2$
169. а) $\frac{7}{5}$ б) $\frac{9}{2}$
170. $A = \frac{9}{10}$
171. в)
172. а) $12y$ б) $36y^2$
173. г)
174. а) $A + B = -2x + 2y$ б) $A - B = 6x - 8y$
175. а) $(2a + b)^2 = 4a^2 + 4ab + b^2$ б) $(\frac{1}{2}a - b)^2 = \frac{1}{4}a^2 - ab + b^2$
176. $x = 1$
177. Израз A има најмању вриједност за $x = -5$, а најмања вриједност израза је 7,5.
178. $A = -4,6$ $A - |A| = -9,2$
179. а) 440 б) 57,8 в) -48 000
180. 18
181. а) $\sqrt{28} + \sqrt{63} = \sqrt{4 \cdot 7} + \sqrt{9 \cdot 7} = 2\sqrt{7} + 3\sqrt{7} = 5\sqrt{7}$
 б) $\frac{\sqrt{6}}{\sqrt{2}} + \frac{\sqrt{12}}{\sqrt{4}} = \frac{\sqrt{2 \cdot 3}}{\sqrt{2}} + \frac{\sqrt{4 \cdot 3}}{\sqrt{4}} = \sqrt{3} + \sqrt{3} = 2\sqrt{3}$
182. Душко за љетовање мора да уштеди још 171,6 КМ.
183. б) 75 g
184. б) Наташин шал има 320 редова.
185. Сваког дана Мирјана треба да рјешава још по 7 задатака.

ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ – РЈЕШЕЊА

186. $x = 2$

187. $x = -2$

188. а) $x = \pm 4$ б) $x = -5$ в) нема рјешења г) $x = -6$

189. г) $x = 1$

190. $x = \frac{1}{2}$

191. $x = -1$ или $x = 5$

192. б)

193. $(x, y) = (3, 1)$

194. Једначина гласи: $\frac{5-x}{7-x} = \frac{3}{5}$.

195. $x = 6$ km

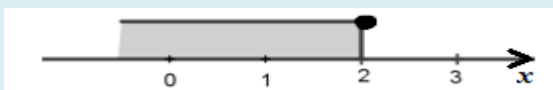
196. в)

197. $x = 2$ или $x = -2$

198. г)

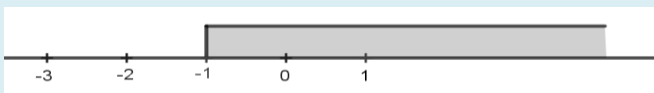
199. $x = 4$ и $x = 10$

200. $x \leq 2$; $x \in (-\infty, 2]$

201.

$x > -1$; $x \in (-1, +\infty)$

202. То је број -4 .

203. Рјешење система је уређен пар $(1, 0)$

204. Уређен пар $(10, 2)$ рјешење система.

205. Рјешење система је уређен пар $(4, 12)$.

206. Тачан одговор је под г).

ФУНКЦИЈЕ И ПРОПОРЦИЈЕ – РЈЕШЕЊА

207. $y = \frac{2}{3}x + \frac{5}{3}$

208. 636

209. $y = 1,5x$ или $y = \frac{3}{2}x$

210. Одговор: Функција је растућа, јер је коефицијент правца позитиван тј. $k = \frac{3}{4} > 0$.

211. Рјешење:

x	0	2	1,5	3
y	1,5	-0,5	0	-1,5

212. Одговор: $x = -1$

213. г)

214. Одговор: Коефицијент правца је $k = 5$, а функција је $y = \frac{5}{x}$.

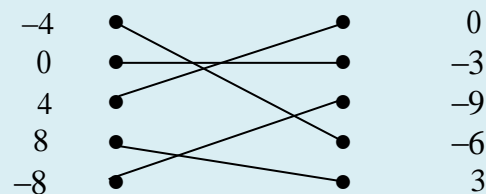
215. Одговор: а) У пекари б) 25%

216. Истим тим соком флашама од **0,75** литара било напуњено 28 флаша.

217. За **3,4** килограма исте те врсте јабука треба платити 5,1 КМ.

218. $a = 1$

219. Рјешење:

220. б)

221. а) ДА б) НЕ

222. 2 КМ

223. в)

224. г)

225. $k = -3$

226. Милица ће са 6 јаја умутити 20 кашика шећера.

227. г)

228. 112 КМ

229. 16,25%

230. Три радника би посао завршила за 20 дана.

231. Дужина читаве дужи је **140cm**.

232. 900 ученика.

ГЕОМЕТРИЈА–РЈЕШЕЊА

233. а) $c = |AB|$

234. д) $a < c < b$

235. Сва три троугла имају једнаке површине $P_1 = P_2 = P_3 = 10\text{cm}^2$.

236. $P = 60\text{cm}^2$, $O = 34\text{cm}$

237. $O = 8\text{cm}$

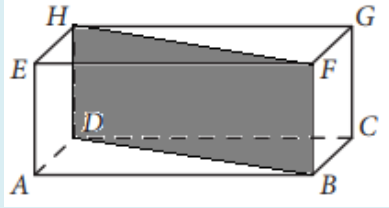
238. б)

239. $O = 6\pi\text{cm}$

240. $\beta = 37^\circ$.
241. $\alpha = 151^\circ$ $\beta = 29^\circ$ $\lambda = 29^\circ$
242. а) комплементаран угао углу α , $\alpha_1 = \underline{63^\circ}$
 б) суплементаран угао углу α , $\alpha_2 = \underline{153^\circ}$
243. а) и г)
244. а) 4 б) безброј в) 1 г) 2 д) 3 њ) 1
245. б) и в)
246. $\delta = 113^\circ$
247. Обим је $O = 46$ см, а површина је $P = 120$ см².
248. Обим ромба је $O = 52$ см, а површина ромба је $P = 120$ см².
249. Површина цијеле пие је **616см²**, а површина једног парчета **77см²**.
250. **$r_1 = 8$ см, $r_2 = 5$ см, $P_p = 39\pi$ см²**
251. У правилном осамнаестоуглу укупан број дијагонала је $D = 135$, а централни угао је $\alpha = 20^\circ$.
252. $\alpha = 114^\circ$; $\beta = 66^\circ$ и $\gamma = 114^\circ$.
253. Дијагонала квадрата чији је обим $O = 24$ см је $d = 6 \cdot \sqrt{2}$ см.
254. $x = 13$ см.
255. Површина круга је $P = 81\pi$ см².
256. Обим квадрата је $O = 32$ см, а површина квадрата је $P = 64$ см².
257. Површина кружног прстена је $P = 224$ см².
258. Периферијски угао је 44° .
259. Обим круга је $O = 8\pi$ см, а површина круга је $P = 16\pi$ см².
260. Висина једнакостраничног троугла је $h = 6 \cdot \sqrt{3}$ см, а површина је $P = 36 \cdot \sqrt{3}$ см².
261. Обим круга је $O = 12\pi$ см, а површина круга је $P = 36\pi$ см².
262. а) $x = 62^\circ$ б) $\alpha = 90^\circ$
263. Рјешење:
a	6см	4см	16см	8см
d	$6\sqrt{2}$ см	$4\sqrt{2}$ см	$16\sqrt{2}$ см	$8\sqrt{2}$ см
O	24см	16см	64см	32см
P	36см ²	16см ²	256см ²	64см ²
264. $5x + 4x + 90^\circ = 180^\circ$, $x = 10^\circ$, $\alpha = 50^\circ$, $\beta = 40^\circ$, $\gamma = 90^\circ$
265. $O = 3,14m$, $l = n \cdot O$, $l = 7000 \cdot 3,14 = 21980m$, $l = 21,98km$.
266. а) EF, HG, BF, CG б) AB, CD, HG в) BF, HD, AH, AF, CF, CH
267. $a = 11$ см ; $P = 726$ см² ; $V = 1331$ см³
268. $a = 7$ см ; $P = 294$ см² ; $V = 343$ см³
269. $a = 5$ см ; $P = 150$ см² ; $V = 125$ см³
270. $a = 5$ см ; $P = 150$ см² ; $V = 125$ см³
271. **$a = 31$ см; $P = 5766$ см²**
272. **$c = H = 72$ мм; $P = 15240$ мм²; $V = 108000$ мм³**
273. **$c = 24$ см; $a_1 = 36$ см; $P_1 = 7776$ см²**
274. $c = 5$ см ; $P = 700$ см²
275. в)
276. $V = 43\,750$ l
277. $P = 77,04$ см² $V = 40,32$ см³

278. $a=6 \text{ cm}$; $V=216 \text{ cm}^3$

279. Jedno od rješenja dijagonalnog presjek je:

280. б)

281. $a = 5 \text{ cm}$; $P = 150 \text{ cm}^2$; $V = 125 \text{ cm}^3$

282. $V_1 = 27 \text{ cm}^3$; $V_T = 81 \text{ cm}^3$

283. $P = (60 + 8\sqrt{3}) \text{ cm}^2$; $V = 20\sqrt{3} \text{ cm}^3$

284. $V=3000 \text{ cm}^3$

285. Тачан одговор је под д).

286. $V = 64 \text{ cm}^3$; ивица коцке је $a_1 = 4 \text{ cm}$

287. Дуж A_1B је нормална пројекција дужи AB на раван α .

288. $V_1=216$; $V=1728$; $V_T=1512$

289. $P = 224 \text{ cm}^2$

290. $P = 96\pi \text{ cm}^2$

291. $V = 12\pi \text{ cm}^3$

НАПРЕДНИ НИВО

БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ – РЈЕШЕЊА

292. $252 = 2^2 \cdot 3^2 \cdot 7$

293. $594 = 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 11$

Будући да је 11 прост фактор броја 594, а 11 није цифра, закључујемо да не постоји природан број чији је производ цифара 594.

294. Тражени узастопни парни бројеви су 8, 10 и 12.

295. Тражени број је 1026.

296. а) Најмањи четвороцифрени број дјелљив са три је 1002.

б) Највећи четвороцифрени број дјелљив са три је 9999.

297. Збир цифара траженог броја је 1.

298. Тражени број је 90.

299. Тражени број је 51.

300. $x = 5, y = 5$

301. Може се добити 33 комада.

302. За 120 минута.

303. 77

304. 2

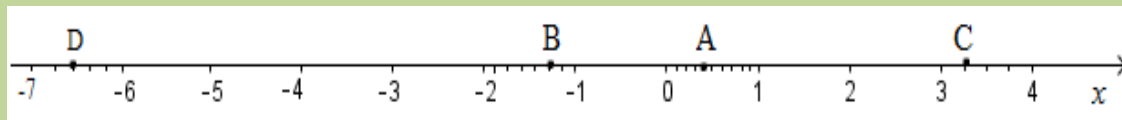
305. 109, 121, 133 или 145

306. 21

307. $1,73 < \sqrt{3} < 1,74$; $3,16 < \sqrt{10} < 3,17$; $1,41 < \sqrt{2} < 1,42$; $2,23 < \sqrt{5} < 2,24$.

308. Тачан одговор је под б).

309.

310. Тражене координате су: $A\left(-3\frac{5}{12}\right)$, $B\left(-1\frac{3}{4}\right)$ и $C\left(2\frac{4}{7}\right)$.

311. $A - B = -3$

312. $0,125 = \frac{1}{8}$.

313. 5

314. $x \cdot (x + 3a)$
 315. 4
 316. а)
 317. $\frac{11}{3}$
 318. 10^{30}
 319. $x = 0,03421$
 320. $x = 4,83 \cdot 10^{-4}$
 321. $(6x - 5y)(6x + 5y)$
 322. 3
 323. 45
 324. $2(x + 5)^2$
 325. $A = -2$
 326. 18
 327. $A = \frac{9}{5}, B = 2$ и $\frac{A}{B} = \frac{9}{10}$
 328. -23
 329. 6
 330. $-\frac{x^2+xy+y^2}{x+y}$
 331. $A = \frac{1}{4}$
 332. $A = 1$

ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ – РЈЕШЕЊА

333. $x = -2$
 334. $x = 0$
 335. г)
 336. Једначине су еквивалентне јер имају исти скуп рјешења (скуп рјешење је $\mathfrak{R} = \{4\}$).
 337. $x = 6$ и $x = -4$
 338. $a = -4$
 339. За три године мајка ће бити пет пута старија од сина.
 340. Бициклиста је прешао 360 km.
 341. Странице троугла су 9 cm, 12 cm, 4 cm.
 342. 5 cm и 8 cm

343. - 2 и 8

344. 48cm и 36cm

345. Дужина стуба је 180 cm.

346. Књига има 240 страница.

347. б) $\left(\frac{1}{3}, +\infty\right)$

348. $x \geq 2\frac{1}{2}$

349. а) 10

350. $x < -7$ или $x \in (-\infty, -7)$

351. То су природни бројеви 1,2,3 и 4.

352. а)

353. $x = -6$ или $x = 6$

354. $x = 5$

355. $x = -\frac{3}{5}$ или $x = \frac{3}{5}$

356. 12

357. 4 кованице по 5KM и 40 кованица по 2KM.

358. 9 мјесеци

359. Странице су 10cm и 7cm.

360. То су бројеви 64 и 12.

361. То су бројеви 250 и 375.

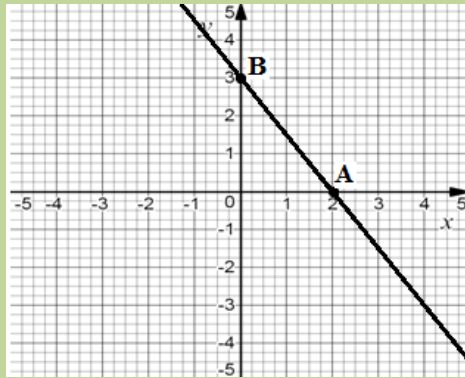
ФУНКЦИЈЕ И ПРОПОРЦИЈЕ – РЈЕШЕЊА

362. $2x + 5y - 10 = 0$

363. $y = \frac{2}{3}x - 2$

364. У првој продавници је потрошио 25%, а у другој 50% новца.

365.

366. $P = 4$

367. в) и г)

368. $y = -2x - 2$

369. Треба повећати за 12 редова.

370. 5 сати.

371. $m < \frac{1}{2}$

372. Координате тачака су $M(4,0)$ и $N(0,3)$. Растојање између тих тачака представља дужину хипотенузе правоуглог троугла OMN и износи $|MN| = 5$

373. Гориво ће коштати 70 КМ.

374. Сваки од ученика ће платити по 7,5 КМ.

375. Тачан одговор је под (в).

376. Означимо тражени број са x . Из услова задатка добијамо пропорцију:
 $(2+x):(6+x) = (6+x):(11+x) \Rightarrow x = 14.$

377. Процент дјевојчица се смањило за 12%.

378. $a = 2.$

379. $a = \frac{3}{4}.$

380. 75 дасака

381. 6 дана

382. 5 сати

383. 65 205 незапослених, 86 940 запослених на неодређено вријеме, 28 980 запослених на одређено вријеме

384. 25%

385. б)

ГЕОМЕТРИЈА – РЈЕШЕЊА

386. г) $\alpha = 63^{\circ} 47' 50''$, $\beta = 63^{\circ} 47' 50''$

387. а) $P = 30\text{cm}^2$

388. $O = 4(2 + \sqrt{2} + \sqrt{3})\text{cm}$

389. $x = 7,2\text{ cm}$

390. Рјешење:

$$\frac{1}{2} \cdot 3^2 \pi + \frac{1}{2} \cdot 4^2 \pi + \frac{1}{2} \cdot 6 \cdot 8 - \frac{1}{2} \cdot 5^2 \pi = \frac{1}{2} \cdot 6 \cdot 8$$

$$\frac{1}{2} \cdot (9\pi + 16\pi + 48 - 25\pi) = 24$$

$$24 = 24$$

391. $P = 100\text{cm}^2$

392. $O = 8\pi\text{cm}$

393. $P = 100\pi\text{ cm}^2$

394. $P = 56 \cdot \sqrt{3}\text{ cm}^2$

395. Централни угао је 144° .

396. $O = 3 \cdot (3 + \sqrt{3})$; $P = \frac{9 \cdot \sqrt{3}}{2}$

397. $P = 252\text{ cm}^2$

398. $O = 28\text{ cm}$; $P = 48\text{ cm}^2$

399. 40° и 50°

400. $x = 6$

401. $\sphericalangle CDB = 66^{\circ}$

402. $P = 12\sqrt{3}\text{ cm}^2$

403. $AE = 8\text{ cm}$

404. $O = 12 \cdot (2 + \sqrt{3})\text{ cm}$; $P = 36 \cdot \sqrt{3}\text{ cm}^2$

405. $P = 48\text{ cm}^2$

406. $O = 6 \cdot (4 + \sqrt{3})\text{ cm}$

407. $\beta = 98^{\circ}$, $\delta = 98^{\circ}$, $\alpha = 82^{\circ}$, $\gamma = 82^{\circ}$.

408. Јесу, јер су унутрашњи углови оба троугла 23° , 125° и 32° .

409. $a = 14\text{cm}$, $b = 25\text{cm}$; $O = 64\text{cm}$.

410. $h_a = 16\text{cm}$, $P = 128\text{cm}^2$.

411. $O = 8 \cdot \pi\text{cm}$

412. 40° ; 60° и 80°

413. 20 cm

414. $O = 7,5\text{ cm}$

415. $P = 16\text{ cm}^2$

416. Троуглови AMC и BNC су подударни јер имају једнаке одговарајуће странице $AC = BC$ и $AM = BN$ и углове $MAC = NBC$, па су им једнаке и треће странице тј. $MC = NC$.

ПРИЗМА

417. Одговор:

- а) права АЕ је паралелна са равни која је одређена тачкама ВДН;
- б) права АС продире раван која је одређена тачкама ВСН;
- в) права ВД припада равни која је одређена тачкама АВС?

418. Рјешење: $P = 300(\sqrt{3} + 6) \text{ cm}^2$, $V = 4500\sqrt{3} \text{ cm}^3$.

419. $a = 3 \text{ cm}$, $P = 54 \text{ cm}^2$, $V = 27 \text{ cm}^3$

420. $a_2 = 4$, $a_1 = 6$

421. $V = 972$

422. $P = 16 \text{ cm}^2$, $V = 4 \text{ cm}^3$

423. $H = \sqrt{3} \text{ cm}$

424. $P_{dp} = 40 \text{ dm}^2$

425. $V = 1200 \text{ cm}^3$

ПИРАМИДА

426. Рјешење: $P = 1536 \text{ cm}^2$, $V = 3072 \text{ cm}^3$

427. $P = 72\sqrt{3} \text{ cm}^2$, $V = 36\sqrt{3} \text{ cm}^3$

428. $H = 3 \text{ cm}$

429. $P = a^2\sqrt{3}$, $V = \frac{a^3 \cdot \sqrt{2}}{12}$

430. $V = 48 \text{ cm}^3$

431. $P = 4(1 + \sqrt{73}) \text{ dm}^2$

432. $M = 3\sqrt{15} \text{ cm}^2$

433. $V = 4\sqrt{3} \text{ dm}^3$

ВАЉАК

434. $V = 45\pi \text{ cm}^3$

435. Одговор: б) ваљак

436. $H = 5 \text{ cm}$

437. $V = 20\pi$

438. За израду 10 конзерви потребно је 3140 cm^2 лима.

439. Потребне су 48984 плочице.

440. $P = 150\pi \text{ cm}^2$, $V = 250\pi \text{ cm}^3$

441. $V_1 - V_2 = 250(4 - \pi) \text{ cm}^3$

КУПА

442. $r = 6\text{ cm}; \quad P = 96\pi\text{ cm}^2$

443. $P = 24\pi\text{ cm}^2, \quad V = 12\pi\text{ cm}^3$

444. $V = 100\pi\text{ cm}^3$

445. $P = 96\pi\text{ cm}^2, \quad V = 96\pi\text{ cm}^3$

446. $M = 9\pi\sqrt{2}\text{ cm}^2, \quad V = 9\pi\text{ cm}^3$

447. $M = 18\pi\text{ cm}^2,$

448. $P = 9\pi(3 + 2\sqrt{3})\text{ cm}^2, \quad V = 27\pi\text{ cm}^3$

449. $H_k = 24\text{ cm}$

ЛОПТА

450. $V = 288\pi\text{ cm}^3$

451. Три пута.

452. Запремина се повећа за $252\pi\text{ cm}^3$.

453. Приближно 51 пут.

454. Треба узети 27 лопти.

455. Треба узети 270 грама.

456. $P_1 - P_2 = 64(6 - \pi)\text{ cm}^2$